

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ

Б И Л Т Е Н

СУДСКЕ ПРАКСЕ

БР. 1.

Ј А Г О Д И Н А 2012. год.

**“САВЛАДАВАЈТЕ С ПОЧЕТКА АЗБУКУ НАУКЕ,
ПРЕ НЕГО СЕ УСПЕЊЕТЕ, НА ЊЕНЕ
ВРХОВЕ...**

**НИКАДА НЕ ПОЧИЊИТЕ ДРУГО ДОК ПРВО
НИСТЕ УСВОЈИЛИ. НИКАДА НЕ МИСЛИТЕ ДА
ВЕЋ СВЕ ЗНАТЕ . НЕ ДАЈТЕ ДА ВАС ОСВОЈИ
СУЈЕТНА НАДУВЕНОСТ. ТАКВА
НАДУВЕНОСТ , УЧИНИЋЕ ДА ИЗГУБИТЕ
МЕРУ ОБЈЕКТИВНОСТИ !.”**

И.П.ПАВЛОВ
“О раду младог научника”

УБИСТВО НА МАХ
(чл.115. КЗ)

**СТАЊЕ ЈАКЕ РАЗДРАЖЕНОСТИ КОД КРИВИЧНОГ ДЕЛА УБИСТВА
НА МАХ И ПОСТУПАЊЕ У НЕОПШТОЈ ОДБРАНИ , СЕ МЕЂУСОБНО НЕ
ИСКЉУЧУЈУ.**

Из образложења:

Јавни тужилац је против оптужене поднео оптужницу за убиство на мах.

Побијеном пресудом , оптужена је на основу чл. 355. тач.1. ЗКП-а, ослобођена од оптужбе за кривично дело убиство на мах из чл.48. КЗС, јер је поступала у неопштој одбрани.

Правилном оценом свих изведених доказа , првостепени суд је утврдио да је оптужена критичном приликом реаговала на мах, доведена у стање јаке раздражености, изазвана нападом оштећеног, јер је оштећени у стању – компликованог пијанства-оптужени опсовао, ударио песницом по лицу, док је оптужена дозивала у помоћ и молила га, да престане да је туче, а затим, када је покушала да побегне на терасу, оштећени је сустигао , ухватио за косу, поново почео да удара и говори да ће је убити, након чега се оптужена саплела и пала.

Оптужена је на тераси угледала нож, узела га у руку и почела да се повлачи ка излазу, а када је оштећени наставио да је туче оптужена му је задара три ударца ножем.

Покушај убиства оштећеног је дакле резултатат импусивног реаговања оптужене у стању јаке раздражљивости у коју је доведене без своје кривице и у намери да од себе одбије напад оштећеног , који је трајао од момента, када је оштећени изашао из купатила и почео да је вређа и туче и који није престајао, ни у моменту када је оптужена узела нож , при чему је напад био стваран , озбиљан и трајањ.

Према томе , оптужена је била у стању раздражености и поступала је у неопштој одбрани , како је то правилно закључио првостепени суд, па су наводи јавног тужиоца да је првостепени суд повредио Кривични закон, јер је применио кумулативно институт убиства на мах и неопшту одбрану.

(Пресуда Окружног суда у Јагодини , К.126/03 од 19.04.2004.године, пресуда Врховног суда Србије Кж.1057/04 од 01.06.2005.године).

Аутор сетенце : Бивши судија Окружног суда у Јагодини Небојша Шеперац.

КРИВИЧНО ДЕЛО ЗЛОСТАВЉАЊЕ И МУЧЕЊЕ
из чл.137 ст.3 у вези ст.1 КЗ

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Јагодини К.707/07, од 3.09.2008.г., окр. З. М., оглашен је кривим због кривичног дела злостављања и мучења из чл.137. ст.3. у вези ст.1. КЗ, за које му је тај суд изрекао кривичну санкцију условну осуду, тако што му је утврдио казну затвора у трајању од четири месеца и истовремено одредио да се иста не извршава, уколико окривљени у року од две године по правоснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

У смислу чл.193. и 196. ЗКП, окривљени је обавезан да плати суду на име паушала, износ од 2.000,00 дин., на име трошкова кривичног поступка оштећеној И. Д., из Јагодине, износ од 17.500,00 дин., све у року од 15 по правоснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде, жалбе су благовремено изјавили: Општински јавни тужилац у Јагодини, због одлуке о изреченој кривичној санкцији условној осуди, са предлогом да Окружни суд побијану пресуду преиначи у делу одлуке о изреченој санкцији и окривљеном изрекне строжију казну по закону.

Бранилац окривљеног адв. М. И., жалбу је изјавио због битне повреде одредаба ЗКП, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона, одлуке о изреченој кривичној санкцији, трошкова кривичног поступка и паушала, с предлогом да се жалба уважи, побијана пресуда укине и списи предмета врате првостепеном суду на поновно суђење и одлучивање.

Окружни суд је одржао седницу већа на којој је размотрио све списе предмета, заједно са побијаном пресудом, па је по оцени жалбених навода ОЈТ-а у Јагодини и браниоца окривљеног, мишљења Округног јавног тужиоца у Јагодини, с ходно чл.380. ЗКП, нашао да су жалбе неосноване.

У првостепеном поступку нису учињени, нити првостепена пресуда садржи битне повреде одредаба кривичног поступка, нити повреде кривичног закона, на које Окружни суд, као другостепени, пази по службеној дужности, у смислу чл.380. ст.1. тач.1. и 2. ЗКП.

Неосновано се жалбом браниоца окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из чл.368. ст.1. тач.11. ЗКП, са образложењем да пресуда нема довољних разлога о одлучним чињеницама, те да постоји несагласност између утврђених чињеница и изведених доказа, на основу којих се те чињенице утврђују јер је изрека првостепене пресуде неразумљива.

Наиме, противно наводима у жалби, изрека побијане пресуде је јасна и разумљива и да су дати потпуни и непротивуречни разлози о свим битним чињеницама, значајним за решење ове кривично-правне ствари, односно садржи разлоге о свим одлучним чињеницама, из којих се поуздано закључује да је окривљени извршио кривично дело злостављања и мучења из чл.137. ст.3. у вези ст.1. КЗ.

Из наведених разлога се види који докази потврђују одлучне чињенице за извршење овог кривичног дела и како је првостепени суд ценио изведене доказе, а што је све у складу са садржином доказа на којима се заснива утврђење првостепеног суда, с ходно чл.356. ст.1. тач.1. ЗКП, а шта мора да садржи пресуда којом се окривљени оглашава кривим, као што је у конкретном случају.

Првостепена пресуда се побија и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, као и због повреде кривичног закона, са образложењем које се своди на став да првостепени суд није изведене доказе и одбрану окривљеног ценио на

правилан начин и извео погрешне закључке, при чему се даје сопствена оцена изведених доказа и одбране окривљеног, јер се не наводе нове чињенице и околности који би довели у сумњу правилно и потпуно утврђено чињенично стање.

Окружни суд налази да се, насупрот изнетим жалбеним наводима, првостепена пресуда неосновано побија и по овом законском основу, а наиме да је окривљени извршио кривично дело злостављање и мучење из чл.137. ст.3. у вези ст.1. КЗ, произилази из доказа изведених на главном претресу, као и правилно цењених у побијаној пресуди у смислу чл.352. ст.2. у вези чл.361. ст.7. и чл.17. ст.2. ЗКП, коју оцену у свему прихвата и овај суд, јер је при том дата потпуна оцена одбране окривљеног и доведена у везу са другим персоналним доказима и на правилан начин утврђена узрочно-последична веза.

Правилност закључивања првостепеног суда у погледу свих одлучних чињеница везаних за извршење кривичног дела, заснована је на исказима саслушаних сведока, оштећене И. Д., Ј. З., новинара и заменика уредника Љ. В., директора ЈИП „Нови пут“, у Јагодини, новинара и уредника Б. Џ., А. Д., фото-репортера наведене установе, Г. С., Б. Ј., новинара, И. Ђ., З. Г. и Љ. Ј., свих из Јагодине, као и сведока М. Ј., из Винораче, супруга оштећене, који су међусобно сагласни у погледу чињеница о којима су се ти сведоци изјашњавали, везано за предметни догађај у наведеном периоду, те на основу изведених писаних поднесака окривљеног и оштећене који су упућени директору те установе од 14.05.2007.г. и 5.04.2007.г., који докази се међусобно допуњују и из којих је уследио сасвим основан закључак првостепеног суда да је окривљени извршио кривично дело злостављања и мучење из чл.137. ст.3. у вези ст.1. КЗ.

Правилно првостепени суд цени и не прихвата одбрану окривљеног јер је иста оповргнута и обеснажена свим изведеним доказима, како персоналним, тако и писаним. Супротно жалбеним наводима браниоца и исказа саслушаних сведока, првостепени суд је правилно ценио истим поклонио веру и дао јасне и поуздане разлоге зашто није прихватио исказ сведока Г. М., С. Ф., где и сам окривљени током поступка истиче да је долазило до сукоба са оштећеном и из којих разлога.

Насупрот наводима у жалби и браниоца, окривљени је предузео више инкриминисаних радњи сукцесивно током 2006. и 2007.г. а на начин којим се вређа људско достојанство, као у диспозитиву побијане пресуде, наводећи: „да је глупа, да незна да ради свој посао, цепао припремљене текстове, избацивао је из канцеларије у присуству колега, обраћао речима: „марш напоље, купи прње и торњај се“, лупао стварима по столу, говорио да не може да ради са њом „јер му смета њен мирис, глас, смех“, присуство, захтевајући да не долази на посао, јер му смета њено присуство на послу.

Насупрот наводима у жалби, првостепени суд правилно и потпуно, анализирао исказе испитаних сведока на страни 10., 11. и 12. образложења, првенствено исказ оштећене јер је њено казивање било сагласно са исказима цитираних сведока, а који су у свему потврдили инкриминисано понашање окривљеног, а одбрану окривљеног, суд је потпуно и довољно ценио и исту није прихватио.

Овакво понашање, првостепени суд је проанализирао и вредновао са аспекта стандарда, обичаја и других схватања који постоје у средини где оштећена живи и ради, имајући у виду односе субординације надређености и подређености са окривљеним, међусобне односе, мотиве и побуде у конкретном случају.

Такође понашање окривљеног суд је оценио објективно, то не само на основу казивања пасивног субјекта-оштећене већ свеобухватно на начин да је наведене инкриминисане ситуације, вредновао и оцењивао објективно, тј. на начин који код једног просечног грађанина, с обзиром на усвојене важеће норме понашања, Устав, Законе и подзаконске акте и то како појединачно, тако и збирно, представљају повреду

људског достојанства. Да ли је повређено људско достојанство оштећене у конкретном случају, суд је исто оцењивао по објективним критеријумима, прихваћених вредности у друштву а не само са аспекта осећања пасивног субјекта оштећене.

Евидентно је да је на описани начин, понашањем окривљеног, остварена узрочна веза и остварене забрањене последице у психичкој и физичкој сфери, и остварио повреду права које су оштећеној као грађанину загарантована наведеним актима, Устава, закона и других подзаконских аката, тј. дошло је до повреде људског достојанства права на рад, слободно кретање и др. Осим класичног вида увреде, који је првостепени суд утврдио, утврдио је, непобитно друге поступке, као у диспозитиву побијане пресуде, када је окривљени као службено лице, поступао на начин којим се вређа људско достојанство грађана, пасивног субјекта, извршио кривично дело које му је стављено на терет. Изразити презир шиканирање њене личности, у вези службеног дела посла, који је обављала оштећена, као и задирање у њену приватност, остварено је бирократско понашање према подређеној особи – оштећеној- као сараднику.

Овако понашање окривљеног, манифестовано кроз презир, исмејавање, малтретирање, превазилази границе пословне комуникације између подређених и надређених, поготово што је одбрана окривљеног обеснажена казивањем сведока – генералног директора В.Љ., који је детаљно објаснио, а што је првостепени суд прихватио, да су му се обраћали и окривљени и оштећена, али да против оштећене није водио дисциплински поступак нити дисциплински кажњавао. Такође у списима није било писаних доказа у вези обављања послова и радних задатака оштећене, нити да су ти послови обављани неквалитетно или нестручно, нашта се позива окривљени, када је долазило до цепања, уништавања, прецртавања радова оштећене, и да није било озбиљних индиција нити података, како се жалбом неосновано наводи и образлаже понашање окривљеног. Имајући у виду активност и садржину обављања новинарских послова, а такође имајући у виду да су све одлучне чињенице, како у погледу објективних, тако и у погледу субјективних обележја кривичног дела, правилно и потпуно утврђене-кумулятивно, по оцени овог суда, првостепени суд је извео закључак о правној оцени и радњи окривљеног, па је правилно одлучио о његовој кривици и правној квалификацији у смислу наведеног кривичног дела из чл.137. ст.3. у вези ст.1. КЗ.

Из радњи извршења кривичног дела које је првостепени суд утврдио и описа у изреци првостепене пресуде, видљиво је да је окривљени критичном приликом у вршењу службене дужности, према оштећеној поступао на начин којом се вређа људско достојанство којим је код ње проузроковао одређене психичке патње, узроковане сталним стресом јер се иста лечила у једном периоду.

Кривични законик је правилно примењен и дати су јасни и исцрпни разлози о овом кривичном делу. Кривично-правна заштита уставних права човека и грађанина, неповредивост људских права, интегритета људске личности, повреде равноправности, која права су утврђена Уставом РС, законима и подзаконским актима, а у вези усвојених међународних конвенција о људским правима.

Испитујући првостепену пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији, условној осуди, Окружни суд налази да се жалбом ОЈТ-а у браниоца окривљеног, првостепена пресуда неосновано побија и по овом законском основу а да се у жалби ОЈТ-а не наовде нове чињенице и околности које би довеле до строжијег кажњавања, нити до ослобођења од оптужбе и укидања прасуде, како то бранилац предлаже. Наиме, првостепени суд је у смислу чл.54. КЗ, потпуно утврдио све оне одлучне чињенице које утичу да казна буде мања или већа у оквиру граница које су законом прописане за предметно кривично дело, како олакшавајуће, тако и отежавајуће околности, па је истом изрекао кривичну санкцију условну осуду, као у изреци побијане пресуде,

налазећи да је иста кривична санкција довољна и нужна и да се може очекивати да ће се самим упозорењем уз претњу казном, довољно позитивно утицати на окривљеног да више не врши кривична дела, имајући у виду рок провере од две године по правоснажности пресуде, како у погледу генералне, тако и у погледу индивидуалне превенције, сходно чл.64., 65. и 66. КЗ, са којих разлога су супротни жалбени наводи оцењени неоснованим.

Такође, насупротив наводима из жалбе браниоца окривљеног, одлука о паушалу и трошковима кривичног поступка, правилно је заснована на одредбама чл.193. и 196. ЗКП, тј. да лице које је извршило предметно кривично дело, дужно је да надокнади паушал и трошкове кривичног поступка учесника у поступку.

Са свега изнетог, одлучено је као у изреци пресуде, сходно чл.388. ЗКП.

(Пресуда Општинског суда у Јагодини ,К.707/07 од 03.09.2008.године и пресуда Окружног суда у Јагодини , Кж.1107/08 од 20.11.2008.године).

Аутор другостепене одлуке и приказа: Судија Вишег суда у Јагодини,Лепомир Милосављевић.

ПРИКАЗ ОДЛУКЕ

Кр.бр.9/11

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, у већу састављеном од вф председника суда Д. Ј., као председника већа, и судија Л. М. и А. М., као чланова већа, са судијским помоћником Н. Т., као записничарем, у кривичном предмету против осуђеног Н. Б. из Јагодине, сада на издржавању казне затвора у Окружном затвору у Зајечару, због кривичног дела убиства из члана 47. став 2. КЗ РС, решавајући по молби осуђеног за пуштање на условни отпуст, по саслушању ВЈТ-а у Јагодини, у седници већа одржаној дана 12.04.2011.године, донео је

РЕШЕЊЕ

Осуђени **Н. Б.** из Јагодине, сада на издржавању казне затвора у Окружном затвору у Зајечару, и то од 14.01.1997.године, због кривичног дела убиство из чл. 47. став 2. КЗ РС по правоснажној пресуди Окружног суда у Јагодини Окружног суда у Јагодини К.бр.88/99 од 06.09.2002.године, преиначеној пресудом Врховног суда Србије у Београду Кж.бр. I 306/03 од 01.09.2003.године **ПУШТА СЕ** на условни отпуст, даном достављања овог решења са клаузулом правоснажности управи Окружног затвора у Зајечару, **ПОД УСЛОВОМ** да до истека времена за које је казна изречена дакле до **16.12.2011.** године, осуђени не изврши ново кривично дело.

Образложење

Правноснажном пресудом Окружног суда у Јагодини К.бр.88/99 од 06.09.2002.године, преиначеној у погледу одлуке о казни пресудом Врховног суда Србије у Београду Кж.бр. I 306/03 од 01.09.2003.године, оглашен је кривим Н. Б. из

Јагодине због извршења кривичног дела убиства из члана 47. став 2. КЗ РС, и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15-петнаест година.

Осуђени, који се налази на издржавању наведене казне затвора, поднео је молбу за условни отпуст у којој наводи да је издржаво 95% казне на коју је осуђен, да је на издржавање казне затвора ступио са 25. година живота, а сада жели да заснује породицу, има вереницу која га редовно посећује и велика му је подршка. Има 40. година сада и мисли да не постоји ниједан прави разлог. Сматра да су у његовом случају испуњени сви услови да буде пуштен на условни отпуст, јер је до сада више пута награђиван, схватио је значај и тежину учињеног дела, искрено се каје за дело које је учинио јер сматра да је тада био млад и неискусан, без правих погледа на живот и праве вредности у животу. С обзиром да му је здравствено стање у последње време нарушено, предложио је да се његовој молби удовољи, јер сматра да је у потпуности остварена сврха кажњавања.

Кривично веће Вишег суда у Јагодини, састављено у смислу чл. 24. ст. 6. ЗКП-а, размотрило је списе предмета и утврдило најпре, да је протекло потребно време предвиђено законом за пуштање осуђеног на условни отпуст, с обзиром да је издржао више од две трећине казне затвора на коју је осуђен.

Размотривши списе предмета, заједно са молбом осуђеног, имајући у виду извештај Окружног затвора у Зајечару 701-1014/2011-02 од 11.03.2011. године нашло да је молба осуђеног за пуштање на условни отпуст основана, те је донело одлуку као у диспозитиву овог решења, а из следећих разлога.

На основу извештаја Окружног затвора у Зајечару број 701-1014/2011-02 од 11.03.2011. године, а на основу чл. 522. ст. 3. ЗКП-а, утврђује се да осуђени, почев од 14.01.1997.године издржава казну затвора, а да му казна истиче дана 16.12.2011.године. У ову установу је премештен из КПЗ-а Ниш, где је током боравка исказиво променљиво понашање, и дисциплински је кажњаван. По премештају из КПЗ-а Ниш 21.06.2007.године, разврстан је у категорију В, подкатегија В1, коректног владања, кућни ред није нарушавао. У затвореном делу затвора није био радно ангажован, накнадно је разврстан из затвореног у полуотворени третман, категорија Б, подкатегија Б2 28.05.2008.године. Тада се укључује у радну терапију, радно је ангажован, због потребе за радном снагом у оквиру затворске гараже, дисциплинован је према радним обавезама, једном је дисциплински кажњен дисциплинском мером укор. Посебна права у кругу породице користи, има велику подршку мајке и сестре, које га редовно посећују. Владање и понашање осуђеног је коректно, као и у односу на остала осуђена и службена лица. Према кривичном делу има правилан став, схвата дело које је починио, казну је прихватио и издржава је без проблема у понашању. Активно учествује у процесу ресоцијализације, тако да је процес ресоцијализације текао по плану и може се сматрати завршеним. Због свеукупног владања више пута је награђиван наградним одсуством из установе. Напредовао је у отворени третман 12.01.2011.године категорија А, подкатегија А2 у ком третману и сада издржава казну. По истеку казне планира да заснује породицу и нађе запослење.

С обзиром да је издржао 14 година и 3 месеца од изречене казне, процењујући његово владање у току издржавања казне, мишљења су да се индивидуална сврха кажњавања код осуђеног може сматрати постигнутом.

Више јавно тужилаштво у Јагодини, је у допису Ктр. бр. 106/11 од 16.03.2010. године навело да су мишљења да молбу за условни отпуст осуђеног Н. Б. из Јагодине треба одбити као неосновану, имајући у виду тежину кривичног дела, изречену казну затвора, последице извршеног кривичног дела и извештај Окружног затвора у Зајечару број 701-1014/2011-02 од 11.03.2011. године из кога произилази да сврха кажњавања није остварена пре свега са аспекта генералне превенције, **као и имајући у виду да је**

истек казне предвиђен тек за 16.12.2011.године.

Одредбом чл. 46. Кривичног законика, прописано је да осуђеног који је издржао две трећине казне затвора, суд може условно отпустити са издржавања казне, ако се у току издржавања казне тако поправио да се може са основом очекивати да ће се на слободи добро владати, а нарочито да до истека времена за које је казна изречена, на учини ново кривично дело. При оцени, да ли ће се осуђени условно отпустити, узмеће се у обзир његово владање за време издржавања казне, извршавање радних обавеза, с обзиром на његову радну способност, као и друге околности које показују да је постигнута сврха кажњавања.

Имајући у виду све напред наведено, произилази да је остварена индивидуална и генерална превенција, а што је потврђено извештајем о владању осуђеног Окружног затвора у Зајечару број 701-1014/2011-02 од 11.03.2011.године у ком је наведено да **с обзиром да је осуђени издржао 14 година и 3 месеца од изречене казне, процењујући његово владање у току издржавања казне, мишљења су да се индивидуална сврха кажњавања код осуђеног може сматрати постигнутом, као и да је владање и понашање осуђеног коректно, како у односу на остала осуђена лица, тако и на службена лица, да је радно ангажован и дисциплинован према радним обавезама, да је због свеукупног владања више пута награђиван наградним одсуством из установе, да има правилан став према кривичном делу, казну прихвата и издржава је без проблема у понашању. Наиме из напред наведеног извештаја јасно проистиче да је суд имајући у виду све одлучне чињенице, после деликтног карактера (и то најбитнији сегмент који је валидан за судску одлуку да је поступак ресоцијализације у потпуности постигнут, насупрот негативном мишљењу ВЈТ-а Јагодина), а у односу на генералну превенцију бројне околности догађаја, како из предделиктног и деликтног периода које су већ детаљно оцењене, кроз индивидуализацију казне, у конкретном случају је изречена казна затвора од 15 (петнаест) година. Имајући у виду институт условног отпуста и све формалне чињенице, мишљење већа овог суда сходно чл. 4. став 2. у вези чл. 42. КЗ да казна имајући у виду њену дужину, као и издржани део казне, чињеницу да је истек казне предвиђен за 16.12.2011.године, те да је сврха кривичне санкције-кажњавање и спречавање учиниоца да чини кривична дела и утицање на њега да убудуће не чини кривична дела, утицање на друге да не чине кривична дела, као и изражавање друштвене осуде за кривично дело, јачање морала и учвршћивање обавезе поштовања Закона, у свим сегментима постигнута, имајући у виду прво део остатка казне који је миноран у односу на казну на коју је осуђен и претежни део казне који је осуђени издржао, а што је афирмативно истакнуто кроз извештај установе где осуђени издржава казну, а која је установа једино позвана да укаже суду који одлучује о условном отпусту, да ли је, на који начин и у ком обиму казна као једна врста одмазде друштва довољно позитивно деловала на осуђениог да схвати значај дела, забрањене последице и противправност његовог понашања. Насупрот наводима и мишљењу ВЈТ Јагодина, у вези генералне превенције, веће овог суда је мишљења, да је овакав став ВЈТ-а неодржив, превасходно имајући у виду да једино установе за извршење санкција (сходно ЗИКС-у) су позване да прате понашање осуђеног, кроз разне видове мултидисциплинарног праћења понашања и усвојених критеријума (а које су веома позитивне у конкретном случају).**

Веће овог суда ове чињенице одлучног карактера је прихватио као једино меродавне за оцену усвајања и прихватања значаја казне, а такође да се осуђеном не може ништа узети као отежавајућа околност два пута, јер је све то већ цењено кроз контрадикторни поступак, жалбени поступак и поступак по ванредним правним средствима.

Другачијом одлуком суда би интенца института условног отпуста била

дезавуисана, вулгаризована и требало би је брисати као институт из Кривичног законика, а што није била намера законодавца, а у којој инстанци би са објективног становишта демотивисало осуђене да се коректно понашају-своје понашање побољшају, прихвате кривицу, ако се тај институт не би примењивао, или селективно примењивао.

У формалном смислу Кривични законик не предвиђа у својим одредбама где треба и код којих дела треба прихватити, а код којих не овај институт, имајући у виду заштитни објекат тела и наступање забрањене последице.

По мишљењу већа овог суда, таква формална ограничења не постоје, па је суд имајући у виду све напред наведене изнете одлучне чињенице оцењујући их правилно и дајући им адекватан значај, какве оне и заслужују, (*испред деликтног периода*), и током издржавања казне, а које су по мишљењу овога већа једино валидне за примену овога института, а које су у конкретном случају испуњене, па је одлучено као у изреци овог решења.

Са напред изнетих разлога, одлучено је као у изреци овог решења, на основу чл. 522. ЗКП-а, а у вези чл. 46. Кривичног законика.

(Решење Вишег суда у Јагодини Куо.-9/11 од 12.04.2011.године, и решење Апелационог суда у Крагујевцу Кж-2-625/11 од 21.04.2011.године).

Аутори првостепене одлуке: Судије Вишег суда у Јагодини, Лепомир Милосављевић и Ангелина Матић.

Кв.бр.163/10

Из образложења

Оптужницом ВЈТ Јагодина Кт.бр.61/09 од 07.09.2009.године, оптуженом Д. Ђ. из Параћина, стављено је на терет извршење кривичног дела тешко убиство из чл.114. ст.1. тач.3. КЗ у стицају са кривичним делом недозвољено држање оружја и експлозивних материјала из чл.348. ст.1. КЗ.

Решењем овог суда из списка предмета К.бр.41/09 **ИЗДВОЈЕН** је поднесак оштећеног са прилозима: бланкет извода из казнене евиденције о осуђиваности Ђ. Н. из Параћина (*отац оптуженог Д. Ђ.*), бланкет извода из казнене евиденције о осуђиваности Ђ. Ж. из Параћина (*мајка оптуженог Д. Ђ.*), бланкет извода из казнене евиденције о осуђиваности М. Ж. из Параћина (*ујак оптуженог Д. Ђ.*), пресуда Окружног суда у Неготини К.бр.15/02 којом је С. Љ. оглашен кривим за кривично дело из чл.47. ст.1. КЗРС (*деда оптуженог Д. Ђ.*), извештај лекара специјалисте ЗЦ Параћин др С. В. од 19.11.2006.године о повредама које је задобио М. Б. од стране Д. Ђ. и Д. Ђ. (*брат оптуженог Д. Ђ.*).

Виши јавни тужилац у Јагодини доставио је суду поднесак оштећеног Ј. Д. (*отац пок. Ј. Д.*) заједно са прилозима (бланкет извода из казнене евиденције о осуђиваности Ђ. Н. из Параћина (*отац оптуженог Д. Ђ.*), бланкет извода из казнене евиденције о осуђиваности Ђ. Ж. из Параћина (*мајка оптуженог Д. Ђ.*), бланкет извода из казнене евиденције о осуђиваности М. Ж. из Параћина (*ујак оптуженог Д. Ђ.*), пресуда Окружног суда у Неготини К.бр.15/02 којом је С. Љ. оглашен кривим за кривично дело из чл.47 ст.1 КЗРС (*деда оптуженог Д. Ђ.*), извештај лекара специјалисте ЗЦ Параћин др С. В. од 19.11.2006.године о повредама које је задобио М. Б. од стране Д. Ђ. и Д. Ђ. (*брат оптуженог Д. Ђ.*)), предлажући да се исти здружи списима предмета К.бр.41/10.

Бранилац оптуженог адв. С. М. је предложио да се из списка предмета издвоји поднесак оштећеног са прилозима, сходно чл.286. ЗКП, јер на њима не може да се заснује пресуде и не садржи чињенице које би суд могао сматрати важним за правилно пресуђење сходно чл.326. ст.2. ЗКП.

Председник већа је доставио списе предмета К.бр.41/10, ванрасправном већу (чл.24. ст.6. ЗКП), ван главног претреса да се одлучи о предлогу браниоца.

Одлучујући о предлогу браниоца, веће је извршио увид у списе предмета Вишег суда у Јагодини К.бр.41/10, па је нашао да је тај предлог браниоца основан, а из следећих разлога:

Бланкети извода из казнене евиденције за лица као у диспозитиву, неоверена и непотписана од стране овлашћених службених лица Полицијске управе, као и друга писмена која су у диспозитиву решења набројана, а која је доставио оштећени Ј. Д., из Параћина, за лица која су блиски сродници оптуженог Д. Ђ. и која нису утужена, не могу се сматрати валидним доказима – доказном грађом у смислу чл.18. ЗКП, нити су могла бити увршћена у списе предмета К.бр.41/10 нити се користити као валидна доказна грађа за заснивање судске одлуке.

Ово с тога што судске одлуке у теоријском смислу се не могу заснивати на правно неваљаним доказима, где спадају они докази, који су сами по себи (*непосредна доказна неверодостојност*), или према начину прибављања (*посредна доказна неверодостојност*), у супротности са Уставом или потврђеним Међународним уговором или су овим законом или другим законом (чл.102. КЗ) изричито забрањени сходно чл.18. ст.2 .ЗКП.

Директно правно неваљани докази су они докази који су сами по себи (*по*

форми, садржини и неовлашћености прибављања) били незаконити, односно супротни одређеним кривично процесним и другим прописима (*конкретно супротни императивној норми чл.102. КЗ*), где се јасно указује која лица и под којим условима из оправданих разлога могу да извод из казнене евиденције прибављају и ту законик разликује неколико ситуација, где у прву групу улазе, суд, државно тужилаштво и органи унутрашњих послова, то је реч органима који учествују у кривичном поступку – прогону и не може се довести у сумњу потреба да они имају оправданог интереса да буду упознати са подацима из казнене евиденције, а које указују на личност оптуженог или осумњиченог, у другу групу улазе лица – органи за извршење кривичних санкција и надлежни органи који учествују у поступку давања амнестије – помиловања, рехабилитације или одлучивања о престанку правних последица осуде, као и орган старатељства, а трећу групу чине други државни органи – привредна друштва и друге организације, где врше пријем лица што је везано за стицање права у вези ношења, држања оружја и др, где очигледно не припада право оштећеног да прибавља службена документација за трећа лица у валидном законитом поступку, јер она су предодређена само за горе наведена лица и организације.

Такође, увидом у списе предмета појединачна писмена која је доставио оштећени као у диспозитиву су изричито забрањени и немају тзв. "форму доказа", нити се ближе односи на оптуженог већ на трећа лица која не могу да се подведу под оптужни акт, па како се ради о доказима на којима се не може засновати судска одлука, то је на основу чл.337. ЗКП а у вези чл.178. ЗКП, веће одлучило да се наведени поднесак оштећеног са прилозима издвоји из списка предмета.

Са напред изнетих разлога одлучено је као у изреци решења.

(Решење Вишег суда у Јагодини Кв.163/10 од 26.05.2010.године)

Аутор: *Судија Вишег суда у Јагодини , Лепомир Милосављевић.*

МЕРЕ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРИСУСТВА ОКРИВЉЕНОГ ЗА НЕСМЕТАНО ВОЂЕЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

П Р И Т В О Р

са посебним освртом на основ из чл. 142 ст.1 тач.5 ЗКП

ЗКП, је предвидео бројне мере за обезбеђење присуства окривљеног за несметано вођење кривичног поступка који би помогао остварењу начела економичности кривичног поступка, који је предвиђен као један од принципа или максима ЗКП.

Најпре, као најблажа мера се одређује позивање, затим довођење, забрана напуштања стана или места боравишта, јемство и као најтежа мера, за ограничавање слободе јесте притвор.

Државни органи су, који поступају у кривичном поступку су у обавези да у зависности од чињеница које су присутне и утврђене, води рачуна да се ово обезбеђење окривљеног у поступку мора исцрпети блажом мером, односно да се непримењује тежа мера, ако се иста сврха може постићи блажом мером, што судови у неким случајевима не поступају.

Одредбом чл. 141 ЗКП, се наводи: “притвор се може одредити, само одлуком суда, под условима, прописаним у овом Законику, ако је притварање **неопходно** ради вођења кривичног поступка **и ако се иста сврха не може остварити другом мером**”. Такође, неопходно је и нужно да трајање притвора буде што краће на оно неопходно време које је потребно до окончања поступка, и то са наручито хитношћу.

Чл.142 ст.1 ЗКП, предвиђена су шест основа за одређивање и продужење притвора, међутим, осврт је и посебан акценат кроз овај рад је стављена на чл. 142 ст.1 тач.5 ЗКП, који је један од предвиђених основа где се каже:

“ПРИТВОР СЕ МОЖЕ ОДРЕДИТИ ПРОТИВ ЛИЦА, ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ ОСНОВАНА СУМЊА, ДА ЈЕ УЧИНИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО, ГДЕ ЈЕ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО КОЈЕ МУ СЕ СТАВЉА НА ТЕРЕТ ПРОПИСАНА КАЗНА ЗАТВОРА, ПРЕКО 10-ДЕСЕТ ГОДИНА И АКО ЈЕ ТО ОПРАВДАНО ЗБОГ ПОСЕБНО ТЕШКИХ ОКОЛНОСТИ КРИВИЧНОГ ДЕЛА”.

По овом основу прописано је да се притвор има одредити (*осумњиченом, окривљеном или оптуженом*) у зависности од стадијума поступка, односно када му је стављено на терет да је основано сумњив да је извршилац дела и за које је прописана казна затвора преко 10-десет година, и ако је то оправдано због посебно тешких околности кривичног дела, било да се цени радња извршења кривичног дела, извршиоца или његов статус у извршењу кривичних дела (*извршилац, саизвршилац, помагач или пострекач*), такође и поседице кривичног дела које су настале за оштећено лице, уз постојање каузалне везе.

Притвор се заснива (*одређује*), у теорији и пракси на најразличитијим одлучним чињеницама и околностима појединих случаја (*појединих конкретних кривичних дела*).

Ова оцена суда се врши имајући у виду опис инкриминисаних радњи осуњичених, окривљених и оптужених из захтева за спровођење истраге или оптужнице, као и на основу насталих забрањених последица за оштећена лица.

Лексичким и граматичким тумачењем ове одредбе утврђено је да се овде кумулативно тражи или захтева постојање оба ова услова, прво, да је за наведено конкретно кривично дело у формалном смислу прописана казна затвора у КЗ преко 10-десет година; а други услов се односи на утврђивање -постојање чињеница одлучног

карактера “иако је то оправдано због посебно тешких околности кривичног дела”.

Суд је у обавези да утврди постојање “посебно тешких околности кривичног дела или нарочито посебно тешке околности кривичног дела”.

Овај други услов спада у фактичко питање у сваком конкретном случају, и суд је дужан да утврди постојање тих околности ван сваке разумне сумње и оправдање постојања притвора због посебно тешких околности дела.

Само запрећена казна затвора и њен распон (*минимум и максимум*), преко 10-десет година сам за себе не може представљати довољан законски основ за притвор и продужење притвора самостално, већ испуњење овог другог услова кумулативно.

Ово с тога, што ЗКП у теоријском смислу не дефинише нити таксативно наводи које су све то “нарочито (*посебне*) тешке околности кривичног дела”, посебно имајући у виду класификацију кривичног дела у КЗ имајући у виду заштитне облике дела и групе дела.

Мали напор за дефинисање посебно тешких околности кривичног дела: **да су то оне околности и чињенице извршења дела, које излазе из редовног оквира и начина извршења кривичних дела.**

Обележје дела како објективна тако и субјективна не могу се довести под знак једнакости са посебно тешким околностима кривичног дела, али је то “путоказ”, упућује на могућност, и конкретизацију одлучних чињеница, конкретних одлучних чињеница за одређивање притвора из чл. 142 ст. 1 тач.5 ЗКП.

С тога је на суду (*истражном, председнику већа и већу*) из чл. 24 ст. 6 ЗКП, веома сложен задатак да из описа радње окривљеног од стране ВЈТ и оптужнице утврди, у саком конкретном случају, а имајући у виду описа радње извршиоца и наступеле забрањене последице за оштећена лица, да ли такве околности постоје у конкретном случају или не.

Суд мора да би користио овај основ за притвор да утврди постојање таквих посебно тешких околности, ван сваке разумне сумње, да ли су и каквог интензитета “квалитета” да са сигурношћу у моменту одређивања притвора оправдавају притварање лица.

Ово с тога што је суд везан претпоставком невиности лица према коме се води поступак, што морају поштовати суд и тужилаштво, као презунцију невиности која важи сходно ЗКП-у, а такође имајући у виду усвојене страндарде чл.5 ст.3 Европске конвенције о људским правима, где се захтева поступање са нарочитом хитношћу, јер је неопходно да се код сваког притвора и продужења посебно цене релевантност и довољност разлога за даље продужење притвора као и да се судија уверио да не постоји алтернативна мера, блажа мера.

У досадашњој пакси, су се искристалисале неке чињенице које су могле да се подведу и тумаче као нарочито или посебно тешке околности кривичног дела нпр., везано за радњу извршења дела, дрскост и упорност извршиоца, број извршених дела у кратком временском року, злоупотреба поверења, затим својства оштећеног као објектом извршења дела узраст детета, драстична разлика у годинама између извршиоца дела и жртве, околности које делу дају тежи вид, такозване квалификаторне околности дела, које делу дају тежи вид и за које је прописана тежа казна, затим дефицит психичког статуса, квалитет урачунљивости, инвалидитет жртве (*непокретна особа, слепа*), број повређених лица или која су умрла, висина штета (*велика или ненадокнадива штета*), гнусна повреда живота и тела, број убода нанашених жртви ножем, масакрирање лица, унакажавање лица, перфидност, бруталност коришћење лакомислености, безобзирна вожња кроз насељено место, енормна алкохолемија изнад 3 грам промила алкохола у крив и др.

Нпр. код кривичног дела примање мита из чл. 367 ст. 1 КЗ, за које је прописана

казна затвора преко 10-десет година, суд у једном случају када је просветни радник био основано сумњив да је примио мито у износу од 100 еура , од родитеља ученика , суд околност и статус окривљеног као извршиоца дела није ценио као посебна тешка околност , ово из разлога што предметно кривично дело и подразумева одређени потребан статус и својство извршиоца кривичног дела , што представља само објективни елеменат бића кривичног дела , а не и чињеницу и околност , као ни посебну тушку околност извршења дела.Треба јасно разлучити одлучне чињенице и околности везаних за облежје кривичног дела , као и чињенице које се могу да подведу под посебно тешким околностима кривичних дела , јер имајући у виду одређивање притвора као и дужину трајања притвора , чињенице које су постојале као основ за одређивање притвора, ако притвор дуже траје могу да изгубе на интензитету и квалитету протеком времена и зато је нужно да се исти преиспитује на основу чл. 142 а ЗКП на свака два месеца.

Такође ово образложење се односи и у ситуацији када се неправоснажном пресудом првостепеног суда лицу -оптуженом изречена казна затвора , од 5-пет година или тежа казна уз кумулативно захтевање да иако је то оправдано , због посебно тешких околности кривичног дела нпр. , ради се о лицу који је вишеструки повратник, специјални повратник, простор где се станује , одговара за дело , насиље у породици и др.

Аутор излагања: Судија Вишег суда у Јагодини, Лепомир Милосављевић.

**КРИВИЧНО ДЕЛО ОМЕТАЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ СЛУЖБЕНОГ ЛИЦА У
ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ, ОДРЖАВАЊА ЈАВНОГ РЕДА И МИРА**
из чл. 23 ст.1 Закона о јавном реди и миру.

ОСЛОБАЂАЈУЋА ПРЕСУДА
на основу чл. 355 ст. 1 ЗКП.

Из образложења:

Пресудом Општинског суда у Јагодини окривљени Г.В. из села Драгошевца, ослобођен је од оптужбе за кривично дело кривично дело ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности, одржавања јавног реда и мира из чл. 23 ст. 1 Закона о јавном реду и миру.

Против означене пресуде жалбу је изјавио ОЈТ у Јагодини, по свим правно признатим основима са предлогом да се побијана пресуда укине и врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Веће Окружног суда у Јагодини одлуком Кж.1193/08 од 27.11.2008.године, је одбило као неосновану жалбу ОЈТ у Јагодини, а пресуду Општинског суда у Јагодини, К.656/07 од 15.09.2008.године, потврдило.

Ово са разлога што спречавање као радња извршења кривичног дела подразумева предузимање таквих делатности применом силе или претње, непосредном употребом силе од стране окривљеног која мора бити управљена на онемогућавање овлашћеног службеног лица Полицијске управе, да изврши наложену службену радњу, коју предузима у оквиру својих овлашћења, са правним односом.

Спречавање силом, подразумева предузимање само тзв. радње делатности, чињења, директно усмереног на онемогућавање извршења предузете службене радње од стране ОСЈ, тако да, отежавање вршења службене радње, која се најчешће манифестује у тзв., пасивном спречавању ОСЈ у вршењу службене радње не може представљати радњу извршења кривичног дела из чл.23 ст.1 ЗЈРМ. Тачније не постоји извршење овог кривичног дела када се извршилац пасивно понаша, у конкретној ситуацији неће да устане са пода већ лежи и на захтев службених лица пође са њима из објекта, па по мишљењу већа непослушност изражена у пасивном држању, нечињењу, не може представљати радњу овог дела, тачније спречавање овлашћеног службеног лица да изврши службену радњу, јер су исти могли да предузму другу радње и мере, нпр., да наведено лице изнесу из објекта и ставе у службено возило.

Из наведених разлога жалба ОЈТ-а у Јагодини, је одбијена као неоснована и првостепена пресуда потврђена у целини на основу чл. 388 ЗКП.

(Пресуда Општинског суда у Јагодини К.656/07 и пресуда Окружног суда у Јагодини Кж.1193/08 од 27.11.2008.године)

Аутор сетенце: *Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.*

**КРИВИЧНО ДЕЛО НЕОВЛАШЋЕНА ПРОИЗВОДЊА, ДРЖАЊЕ И СТАВЉАЊЕ
У ПРОМЕТ ОПОЈНИХ ДРОГА**

*из чл. 246 ст.1 Кривичног законика, у саизвршилаштву
у вези чл. 33 Кривичног законика*

Из образложења:

Пресудом Окружног суда у Јагодини, К.101/08 од 08.10.2008.године, оптужени Д.Т и С.П. , оглашени су кривим да су као саизвршиоци извршили кривично дело из чл. 246 ст. 1 КЗ , у вези чл. 33 КЗ, где их је применом одредби чл. 4 ст. 2, чл. 5 ст.1, чл. 42, чл. 45, чл. 54 , чл. 56, чл. 57 и чл. 63 и чл. 356 ЗКП-а, овај суд осудио и то : оптуженог Д.Т., на казну затвора у трајању од 2-две године и 6-шест месеци у коју казну му је на основу чл. 63 КЗ урачунато време проведено у притвору од 04.07.2008.године-08.10.2008.године, а оптуженог С. П. , на казну затвора у трајању од 1-једне године и 10-десет месеци уз урачунавање времена проведеног у притвору у истом периоду као и Д. Т.

Према оптуженом С. П. , је на основу чл. 87 ст.3 у вези чл. 78 и чл. 246 ст.7 КЗ, изречена мера безбедности, одузимања предмета -опојне дроге -хероина нето масе 509,92 гр., са наредбом да се иста уништи у посебном поступку од стране ПУ Јагодина, по правоснажности пресуде.

Оптужени су обавезани да сходно чл. 193 и 196 ЗКП, плате суду на има паушала по 3.000,00 динара и на име трошкова кривичног поступка износ од по 42.146,00 динара, све у року од 15 дана, по правоснажности пресуде, а под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили и то:

- ОЈТ у Јагодини , због одлуке о казни оптуженима,
- опт. С.П. и његов бранилац адв. С. Д. , по свим правно признатим основима по ЗКП-у, са предлогом да се побијана пресуда укине,
- опт. Д. Т., бранилац адв. С. Н. , по свим правно признатим основима по ЗКП-у, са предлогом да се пресуда укине и врати иситом суду на поновно суђење.

Врховни суд у Београду је након одржане седнице већа сходно чл. 375 ЗКП, цитиране жалбе подносиоца одбио , јер је првостепена пресуда правилна и законита и није обухваћена повредом поступка из чл. 368 ст. 1 тач. 10 и 11 ЗКП, како је то правилно првостепени суд и навео , и да не постоји знатна противуречност између онога што се наводи у разложима пресуде о садржини записника о исказима датим у поступку и самим тих записника (*чл.368 ст.2 ЗКП*), а у погледу свих релевантних и одлучиних чињеница , које су од значаја за одлучивање како је то првостепени суд правилно и утврдио.

Такође у образложењу стоји да су жалбени наводи браниоца опт. Д. Т. , неосновани у правцу где се наводи да се првостепена пресуда, заснива на доказу на коме се не може заснивати , где је наведено у жалбеним наводима да приликом претресања возила опт. Д. Т. , нису испоштоване одредбе чл. 89 ЗКП-а, као и да се пресуда по наводима жалбе заснива на СМС порукама и обављеним телефонским разговорима између оптужених (*што постоји у транскриптима*), а у списима предмета не постоји наредба истражног судије , у смислу чл. 232 ЗКП-а, о прислушкивању.

Првостепена одлука је и у овом делу правилна , ово с тога , што се увидом у потврду о привремено одузетим предметима од 05.07.2008.године, а којом је овлашћено службено лице на основу чл. 82 ЗКП-а, приликом предузимања радњи , а у складу са чл. 225 ст. 1 и 2 ЗКП-а, од лица П.С. , привремено одузело ПМВ, марке Застава тип "Југо 45", саобраћајну дозволу бр. 16306, од стране ПУ Зајечар, за ПМВ, као и остале

предмете ближе означене у потврди, састављена у свему у складу са важећим одредбама ЗКП-а, коју потврду је потписао својеручно и сагласио се са свим подацима присутни грађанин С. П. , па су жалбени наводи оцењени неосновани из разлога што је пресуда заснована на СМС порукама као радњом увиђаја , увида у порку телефонских разговора између оптужених , што се утврђује из транскрипата уз образложену наредбу истражног судије , па је првостепена одлука правилна и законита и није обухваћена битним повредама поступка из чл. 368 ст. 1 тач.10 ЗКП-а, а самим тим нема ни повреде из чл. 368 ст.1 тач. 11 ЗКП-а, јер се првостепена пресуда не заснива искључиво на једном доказу већ на више правилно изведених доказа од стране првостеног суда , што је прихватио и Виши суд .

Ни тиме , што је првостепени суд прихватио као валидне персоналне доказе исказе сведока Н.М. и М.М., ОСЛ ПС Параћин, који су сагласни и на основу чијих исказа и поред осталих материјалних доказа заснована првостепена пресуда, нема повреде из чл. 368 ст. 1 тач.10 ЗКП, собзиром, да су се испитани сведоци изјашњавали током поступка без обзира на статус њихов **само на околности непосредног опажања, ане и на околности , шта су им оптужени , односно осумњичени приликом обављања службене радње наводили везано за околности извршења кривичног дела.**

Такође, потврда о привремено одузетим предметима у коју је опт. С.П. потписао и то није порекао , такође је сачињена у формалном смислу у складу са одредбама ЗКП, па не представља доказ -недозвољени доказ , на коме се првостепена пресуда није могла засновати , јер је то правилно ценио првостепени суд.

Имајући у виду наведено правилан је закључак првостеног суда да сви изведени докази као персонални тако и материјални и вештачења као и количина опојне дроге , која је критичном приликом одузета уз битну чињеницу да оптужени не користе наркотичка средства о чему су се детаљно изјаснили вештаци неопсихијатри тимски , и да не постоји дефицит и сумња у психички статус , све ово јасно указује да је предметна опојна дрога у количини од 509,92 гр, била намењена искључиво даљој продаји , а опт. С.П., правилно ценио одбрану оптуженог да је за пренос опојене дроге ангажовао Д. П.

Такође је првостепени суд правилно закључио да су оптужени били свесни и могли да разликују радње које су Законом забрањене , као и да схвате да је кршење тих правила и норми понашања сакционисано Законом и да су дело извршили са директним умишљајем као обликом виности , јер су свесно и вољно и заједничким деловањем неовлашћено преносили опојну дрогу-хероин, ради даље продаје у већој количини. Такође , имајући у виду предузете инкриминисане делатности нису се могле да подведу као покушај извршења кривичног дела , већ се ради о свршеном кривичном делу из чл. 246 ст. 1 КЗ у вези чл. 33 КЗ.

(Пресуда Окружног суда у Јагодини К.101/08 од 08.10.2008.године, и пресуда Врховног суда Србије у Београду , Кж.І -665/09 од 07.05.2009.године).

Приказ одлуке: Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

ДОЗВОЉЕНИ ДОКАЗ

У кривичном предмету против оптужених М.С. и К. М. из Београда, због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из чл. 288 ст.4 у вези чл. 278 ст.4 у вези ст. 2 и 1 Кривичног законика у поступку пред Општинским судом у Ћуприји ,

донето је решење К.172/08 од 06.05.2009 године, где је одлучено да се из списка наведеног предмета , издвоји видео запис ЦД-у, који је саставни део списка, што је предложило ОЈТ у предлогу за извођење доказа.

На побијано решење жалбу је изјавио ОЈТ у Ћуприји, па је Окружни суд у Јагодини нашао :

Из образложења:

Из списка предмета првостепеног суда и то на основу записника о главном претресу у цитираном предмету Општинског суда у Ћуприји К.172/08 од 06.05.2009 године, утврђено је да је овлашћени тужилаца ОЈТ у Ћуприји, поред осталих доказа, предложио и извођење доказа прегледањем спорног материјала на ЦД-у, који је саставни део списка , и који је одузет од оптужених , а који су снимали како оптужени, тако и општењени приликом несреће у Раваничкој пећини.

Овакав предлог поступајуће судеће веће је на главном претресу је одбило , а потом истовремено донело и посебно -побијено решење , да се из кривичног списка , као доказ -издвоји предметни ЦД снимак , из разлога што снимање није обављено у складу са одредбом чл. 232 ЗКП-а.

У разлозима образложења побијаног решења , првостепени суд наводи да се на садржини видео записа на спорном ЦД -у , не може заснивати судска одлука из чл. 356 ЗКП, јер се ради о доказу чије би коришћење било супротно чл. 368 ст.1 тач.10 ЗКП, систему доказивања усвојеном у Законик у кривичном поступку , на таквом доказу се не може заснивати наведена одлука, собзиром да није постојала у списима предмета образложена наредба истражног судије у смислу чл. 232 ЗКП-а.

Уважавајући жалбене наводе ОЈТ у Ћуприји , Окружни суд у Јагодини из чл. 24 ст.6 ЗКП укинуо је побијано решење ,као неправилно и незаконито супротно одредбама ЗКП и списе предмета вратио поступајућем суду.

Према одредби чл. 232 ЗКП-а, је прописано да поступајући истражни судија на писани и образложени предлог овлашћеног тужиоца, може наредити надзор и снимање телефонских и других разговора или комуникација , другим техничким средствима и оптичка снимања лица , за која постоје основи сумње да су сама или са другим извршила кривична дела. У одредбама код тач.1-3, напред наведеног става су наведена кривична дела. Конкретно кривично дело , које се оптуженима наведеном и цитираном оптужницом ставља на терет не спада у групе кривичних дела предвиђених чл. 232 ст.1 тач.1, 2 и 3 ЗКП-а.

Из списка предмета првостепеног суда утврђено је да је на спорном ЦД-у налази снимљени материјал који је сачињен како од стране оптужених тако и од стране оштећених , приватни камерама.

По мишљењу жалбеног суда, супротно наводима из побијаног решења, снимљени материјал не представља доказ прибављан противзаконито сходно чл. 232 ЗКП, **већ представља само увиђај на покретној ствари** , јер се у конкретној ситуацији не ради о доказном материјалу који је прибављен противзаконито без наредбе надзором и снимањем телефонским или других разговора, телекомуникација или другим техничким средствима , оптичким снимањем лица која се могу стећи само применом чл. 232 ЗКП-а, те да се ради о тзв. , доказу који је прибављен на законити начин и предложен од стране ОЈТ, као доказ на коме би се првостепена пресуда могла заснивати и са другим доказима чинила доказну грађу или чињенични супстрат који је законито прибављен, као сваки други доказ би се могло довести у везу са одбранама оптужених и оцењен.

Још једном у конкретној ситуацији се, како је то наведено жалбом ОЈТ-а, могла

засновати одлука , јер се ради о процесној радњи увиђај на покретној ствари (*као на пример: читање садржине СМС поруке , са мобилног телефона и транскрипта као и других видо трака*).

Из свих ових разлога није било места доношењу ожалбеног решења од стране судећег већа првостепеног суда и издвајања наведеног видо записа , ЦД-а, већ је исти требало уврстити у списе предмета и одлучити као о сваком другом доказу у вези са другим доказима , уврстити у списе предмета.

Како наведени доказ , је увршћен у списе предмета и предлоге ОЈТ-а, за извођење на претресу , то је ствар судећег већа код оцене да ли ће наведени доказ извести на главном претресу или не , примењујући одредбе чл. 326-340 ЗКП-а, којим одредбама је регулисан доказни посутапак на главном претресу и о том предлогу за извођење доказа донети одговарајућу одлуку.

Са наведених разлога Окружни суд у Јагодини сходно својим овлашћењима и природом поступка није могао да прихвати предлог ОЈТ из жалбе , да се побијано решење преиначи и наложи већу првостепеног суда да овај доказ , изведе као доказ на главном претресу собзиром да је то искључивао привилегија судећег суда и да ли ће и који доказ бити изведен на претресу спада у искључиво овлашћење поступајућег суда-судећег већа.

(Решење Општинског суда у Ћуприји К.172/08 од 06.05.2009.године и решење Окружног суда у Јагодини Кж.720/09 од 27.05.2009.године).

Приказ одлуке :Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

ДРОГА

чл. 246 ст.1 КЗ и чл. 247 ст.1 КЗ

Правоснажном прсудом Окружног суда у Јагодини К.59/04 од 24.05.2004.године, оглашен је кривим опт. М.И. из Свилајнца, због кривичних дела неовлашћене производње и стављање у промет опојних дрога из чл. 245 ст.1 КЗ СРЈ, за које дело му је првостепени суд утврдио казну затвора у трајању од 5-пет месеци , а за кривично дело омогућавања уживања опојних дрога из чл. 246 ст.1 КЗ СРЈ, утврдио му је казну затвора у трајању од 3-три месеца, па га је за дело у стицају осудио на јединствену казну затвора у трајању од 6-шест месеци , коју је трабало да издржи по правоснажности пресуде.

Такође је према истом оптуженом применом одредаба чл. 69 ст.3 и чл. 245 ст. 5 КЗ СРЈ, изречена мера безбедности одузимања предмета , наведених у потврди о одузетим предметима -корпора деликти, а на основу чл. 193 и 196 ЗКП, обавезан је да плати на име паушала износ од 3.000,00 динара, и на име трошкова кривичног поступка у износу од 34.700,00 динара, који је износ дужан да плати у року од 15 дана по правоснажности пресуде а под претњом приодног извршења.

Против означене пресуде жалбу је изјавио ОЈТ у Јагодини , због о дуке о кривичној санкцији са предлогом да се побијана пресуда преиначи , тако да се оптуженом за кривична дела , изрекне строжија јединствена казна затвора.

Пресудом Врховног суда Србије у Београду Кж.1-2052/04 од 08.03.2005.године, уважавањем жалбе ОЈТ-а у Јагодини , и само у погледу одлуке о казни, преиначена је пресуда , Окружног суда у Јагодини, К. 59/04 од 29.04.2009.године, тако што је Врховни суд Србије у Београду опт. И.М., за кривична дела из чл. 245 ст.1 КЗ СРЈ, за које је оглашен кривим под тачком један изреке првостепене пресуде за које му је дело утврђена казна затвора у трајању од 1-једне године, а за кривично дело из чл. 246 ст.1 КЗ СРЈ, за које је оглашен кривим под тачком два изреке првостепене пресуде утврђена му је казна затвора у трајању од 4-четири месеца, па га за наведена дела у стицању тај суд осудио на јединствену казну затвора у трајању од 1-једне године и 2-два месеца, а у преосталом делу је остала неизмењена.

Из образложења:

Из извештаја МУП-а, РС Института безбедности у Београду бр. 04-27/396-03 од 15.04.2003.године, утврђено је да је ради хемиског вештачења достављено 8 пакетића смеђе прашкасте супстанце укупне бруто масе од 2,37 гр., а који је одузет од сведока М.Д. , из Деспотоваца, уз потврду о привремено одузетим предметима и где су за анализу коришћене методе танкослојне хроматографије и инфрацрвене спектрофотометрије па је анализом утврђено да наведени узорци представљају дрогу **хероин** (*диацетилморфин у облику базе*), у смеши са активним разблаживачима **кофеином** (*стимуланс*), и **парацетамолом** (*аналгетик и антипиретик*), са интерним разблаживачем **сахарозом** , коју анализу је извршила специјалиста стручњак тога института Вера Турза, дипломирани хемичар.

Такође , је увидом у потврду о привремено одузетим предметима ОУП-а Деспотовац (*Ку.19/03 од 31.03.2003.године*) од опт. И.М., је одузета кутија са 8 папирантих пакетића , налик на прашкасту супстанцу браон боје бруто масе 5 гр., а коју је оптужени својеручно потписао у присуству ОСЛ ОУП-а Деспотовац.

Упуштајући се у правну оцену, изложеног чињеничног стања , након разматрања

, анализе и оцене сваког од изведених доказа, појединачно , доводећи их у везу са одбраном оптуженог М.И., а затим и о њиховој међусобној повезаности суд је на основу својих овлашћења из диспозитива под једна , испустио речи “прерадио”, тачније технички усагласио диспозитив оптуженог акта , а да ни на који начин , није задирао у опис радње и у правну квалификацију овлашћеног тужиоца , оставрио како субјективна тако и објективна обележја кривичног дела из чл. 245 ст. 1 КЗ СРЈ .

Наиме, по мишљењу суда , насупротив тези оптужења и описане инкриминисане делатности опт. М. И., критичног дана **додавањем шећара у праху и даље мешањем са опојном дрогом хероин , се не може сматрати прерадом и алтернативном радњом извршења**, кривичног дела предвиђено чл. 245 ст.1 КЗ СРЈ, јер се “прерадом” у теоријском -правном смислу овом активнишћу сматра савршенији , хемиско-технички и технолошки компликованији , поступак за добијање нових опојних дрога, из природних извора и синтетичних сировина , ради добијања, што чистије опојне дроге и повећање , количине психоактивне супстанце у одређеној маси опијата, тачније, од инкриминисане радње прераде као радње кривичног дела у конкретном случају треба разликовати, радње и начин коришћења-простије радње, тј. ,додавање шећера у праху, кинина , млека у праху , скроба, прашка “Талк”, беби пудера, отров за мишеве, или друге супстанце, које смањују чистоћу (*а не повећавају чистоћу*), основне дроге и не утичу на промену њеног хемиског састава , што је (*диференција специфика*), већ само умањују њено психоактивно дејство , тачније увећавају физички њену масу (*ради се о тзв., “сеченој”, прљавој дроги*), без увећања њеног психоактивног дејства , а самим тим и увећањем зараде (*др. Николић Данило из Ниша*).

Све ове делатности које је оптужени предузео указују на изразиту жељу да хероин даље промеће препакивањем и мешањем са другим супстанцама и стварањем 8 других пакетића, различите грамаже , са мањом психоактивним дејством како би увећао продају.

Такође је у потпуности прихватљиво да је један квотер дао на уживање сведоку Д.Т., из Деспотоваца, који је истог дана и конзумирао, на који начин је оставрио сва објективна и субјективна овележаја кривичних дела из чл. 245 ст.1 КЗ СРЈ и кривичног дела из чл. 246 ст.1 КЗ СРЈ, са исказаним обликом виности директним умишљајем у смислу чл. 11 ст.1 КЗ СРЈ.

Имајући у виду повећану криминалну количину као и чињеницу да се радило о лицу који је специјални повратник Врховни суд Србије је дајући правилан значај свим одлучним чињеницама и околностима преиначио побијану пресуду на основу чл. 391 ЗКП-а, како је то горе наведено.

(Пресуда Окружног суда у Јагодини К.59/04 од 24.05.2004.године и пресуда Врховног суда Србије у Београду Кж.1-2052/04 од 08.03.2005.године).

Приказ одлуке: Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

**КРИВИЧНО ДЕЛО УБИСТВО ИЗ чл. 113 КЗ,
а не кривично дело насиље у породици из чл. 194 ст.4 у вези ст. 1 КЗ**

*Пресудом Вишег суда у Јагодини К.бр.105/10 од 03.11.2010.године, оптужени В.Д. оглашен је кривим због кривичног дела **убиство из чл. 113 КЗ-а** и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 12-дванест година и 5-пет месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору. Пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-5969/10 од 20.01.2011.године.*

Из образложења:

Наиме, **правном оценом** утврђеног чињеничног стања у наведеној пресуди суд је нашао да се у радњама оптуженог В. Д. стичу сва субјективна и објективна обележја бића кривичног дела убиства из чл.113 Кривичног законика, с обзиром да је лишио живота своју мајку пок. В.С. на тај начин што је након краће свађе и расправе, до које је дошло када се оштећена сада пок.С. В. вратила из села кући, истој задао више снажних удараца песницама и ногама у пределу главе и тела, од чега је оштећена пала на под, а онда је наставио да је удара рукама ,ногама и једном цепаницом од дрвета дужине око 40 цм. у пределу главе, лица и тела, стежући је шакама у пределу врата и подјезичне кости, наневши притом оштећеној бројне повреде по глави, лицу, врату и телу у виду расцепа, раздеротина, крвних подлива, нагњечења структуре великог мозга, прелома на ребрима услед којих повреда, као и присуства алкохола у крви у концентрацији од 2,80 промила, је код оштећене брзо дошло до губитка свести и наступања смрти на лицу места, као последице продора крви у мождане коморе, услед оштећења и разорења структуре великог мозга и доспевања и затварања дисајних путева желудачним садржајем.

У наведеној пресуди правилно је одређен и **психички однос** оптуженог према извршеном кривичном делу , обзиром да је суд нашао да је оптужени исто извршио са директним умишајем, с обзиром да је био свестан да наношењем многобројних удараца цепаницом дрвета дужине око 40 цм, као и више снажним ударцима песницама и ногама у витални део тела-главу, оштећену може лишити живота, што је и хтео, што значи да је био свестан предузетих радњи и хтео наступање последице лишење живота оштећене, на шта посебно указује чињеница да је након наношења удараца оштећеној, наставио да пије, а није позвао хитну помоћ или најближе комшије да јој помогну. Такође, понашање оптуженог показује његову свест и хтење да оштећену лиши живота, јер након извршења кривичног дела је слушао телевизију и радио са којих се чула музика, ујутру позвао комшије да попију кафу и рекао да никоме не говоре шта су видели. Такво његово понашање несумњиво показује да је његова вољна радња била усмерена на лишење живота своје мајке, јер би у противном све преузео и ангажовао се тражио да јој се пружи помоћ.

У конкретном случају се никако не може радити о кривичном делу насиље у породици из чл. 194 став 4 у вези става 1 КЗ-а, како је истакнуто у жалбеним наводима, обзиром да најтежи облик кривичног дела насиље у породици предвиђен ставом 4 КЗ, постоји у случају да је услед дела из стаа првог наступила смрт члана породице, где се ради о кривичном делу квалификованом тежом последицом, тако да је у односу на смтр потребно постојање нехата. Док у конкретном случају, првостепени суд је на несумњив начин утврдио да је окривљени предметно кривично дело извршио са директним

умишљајем, с обзиром да је био свестан да наношењем многобројних удараца цепаницом дрвета дужине 40 цм, као и са више снажних удараца песницама и ногама у витални део тела-главу, оштећену може лишити живота, што је и хтео, што значи да је био свестан предузетих радњи и хтео наступање забрањених последица у виду лишења живота оштећене, нашта посебно указује чињеница је након наношења удараца оштећеној, наставио да пије, није позвао хитну помоћ, или најближе комшије да јој помогну, а такође и само његово понашање показује његову свест и хтење да оштећену лиши живота, јер је након извршења кривичног дела слушао телевизију и радио, са којих се чула музика, ујутру позвао комшије да попију кафу и рекао им да никоме не говоре шта су видели, те да такво његово понашање на несумњиво показује да је његова вољна радња била усмерена на лишење живота своје мајке, јер би у противном предузео све и ангажовао се како би јој се пружила помоћ. Такво утврђење првостепеног суда, које прихвата и другостепени суд ни у ком случају се не може радити о постојању нехата у односу на смрт оштећене, па ни постојања елемената како објективних, тако и субјективних у радњама окривљеног, који би могли бити квалификовани као кривично дело насиље у породици из чл. 194 став 4 КЗ-а.

Пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.105/10 од 03.11.2010.године-приредио аутор Зоран Петровић-судија Вишег суда у Јагодини и судијски помоћник Наташа Тодоровић.

НАРЕДБА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТЕРНИЦЕ

СУДЕЋЕ ВЕЋЕ (чл.24 ст.1 ЗКП), КАО И СУДИЈА ПОЈЕДИНАЦ ЋЕ ИЗДАТИ НАРЕДБУ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТЕРНИЦЕ ПРОТИВ ОПТУЖЕНОГ(ОКРИВЉЕНОГ), НАКОН ШТО, НА НЕСУМЊИВ НАЧИ ВАН СВАКЕ РАЗУМНЕ СУМЊЕ УТВРДИ ДА СЕ ОПТУЖЕНИ, НАЛАЗИ У БЕКСТВУ НАКОН ПРИБАВЉЕНОГ ИЗВЕШТАЈА ОРГАНА ПУ, А УЗ ПРЕДХОДНО ПОСТОЈАЊЕ НАРЕДБЕ ЗА ПРИНУДНО ДОВОЂЕЊЕ ОПТУЖЕНОГ, ИЛИ РЕШЕЊА О ОДРЕЂИВАЊУ ПРИТВОРА, КОЈЕ МОРА БИТИ ПРАВОСНАЖНО.

О б р а з л о ж е њ е

Опт.В.С., из Бобова, због кривичног дела из чл. 246 ст.1 КЗ, је одређен притвор, и након правоснажности решења о одређивању притвора је дата наредба за расписивање потернице.

Исти није пронађен на адреси становања где је пријавио боравиште и пребивалиште, па је суд затражио извештај на основу чл. 565 ст.1 ЗКП, да се још једном провери адреса.

Имајући у виду да је расписивање потернице, искључиво факултативног карактера, а не императивног и да ће се наредба само под кумулативним условима из чл. 566 ст. 1 ЗКП и то: да је против оптуженог покренут кривични поступак због кривичног дела, за које се години по службеној дужности од стране ВЈТ или супсидијарног тужиоца, и за које дело, се по Закону може изрећи казна затвора од 3-три године или тежа казна, а то лице, које се потражује се налази у бекству или је основано сумњив на бекство.

О томе у списима мора да постоје одлучне чињенице које указују на сасвим поуздан начин ван сваке разумне сумње да се то лице “налази у бекству”, а предходно је суд писаним путем позивом позивао оптуженог на адреси у списима, затим дао је наредбу за привођење ПУ, на чијој територији се налази оптужени уз постојање извештаја ПУ којима су наведени разлози зашто није поступљено по наредби и које су то одлучне чињенице утицале на раднике ПУ да такву наредбу не реализују, након чега се доноси решење о одређивању притвора и то судеће веће или веће из чл. 24 ст.6 ЗКП, оптуженом ако нема браниоца се одређује бранилац по службеној дужности за пријем писмена -решења, и након правоснажности тог решења се приступа издавању наредбе за расписивање потернице, а сваки други методолошки приступ у поступању је супротан вежећим одредбама ЗКП.

Услови су тачна адреса из ПУ, пријемно одјавне службе, затим наредба за привођење која није реализована и разлози, као и правоснажно решење о одређивању притвора. Нису испуњени сви потребни услови када се на поуздан начин не утврди да ли се лице налази у бекству.

(Није довољно констатација достављача: није код куће..., није пронађен на наведеној адреси, није подигао писмена у Пошти, остављено обавештење, непотпуна адреса), нису разлози и основи нити одлучне чињенице да суд априори прихвати да лице које се тражи “у бекству”, јер мора да постоји потпун и детаљан извештај ПУ на територији где се лице налази од секторског радника.

Могуће су животне ситуације различите да се тражено лице разболи, на привременом је раду у краћем периоду, али да има тачну адресу у иностранству и да је запослен код познатог послодавца, па су ово ситуације када не може да се говори да је лице у бекству.

Само ако суд путем предходних провера утврди “да постоје околности и одлучне

чињенице , из извештаја ПУ у вези нереализованог привођења и које указују на поуздан начин ван сваке разумне сумње да је тражено лице у бекству (тачније у више наврата тражено на наведеној адреси , живи у више градова без пријављене адресе , евентуално покушај прибављања путне исправе на своје или туђе име , покушај преласка границе са туђом путном исправом (*фалсификованом*), користи туђу личну карту, окривљени је недостижан државним органима који се налази на издржавању временске казне затвора у иностранству , а о томе није обавестио надлежни суд) и др.”

Сама околност да је оптужени раније осуђиван за бројна дела, сама по себи не представља околност која би оправдала бојазан да ће се оптужени крити или у бекству и хипотетички отежати кривични поступак већ одлучне чињенице да је неко лице у бекству морају бити тачно конкретизоване и које чињенице из доводе у сумњу, о чему мора постојати јасан извештај ПУ.

Наредба Вишег суда у Јагодини К.14/10 (К.117/11)

Аутор сентенце : Лепомир Милосављевић, судија Вишег суда у Јагодини

Кж.бр.1234/06

ПРИГОВОР НА ОПТУЖНИЦУ

О б р а з л о ж е њ е

Приговор против оптужнице , по својој правној природи није и не спада у редовни правни лек, него је само правна помоћ, своје врсте (*суи-генерис*), са сврхом да се на иницијативу самог окривљеног или његовог браниоца од стране судског већа на сумаран начин провери потпуност изјава , односно истраге и да се у посебној фази испита основаност оптужбе.

Другим речима, веће по приговору против оптужнице има овлашћења да установи да ли је у припремном поступку прикупљено довољно доказа, за главну расправу, и да ли тај материјал -доказна грађа , пружа довољно основа да се окривљени изведе опред суд , и да је у погледу мере те сумње довољно доказана основана сумња.

Из тога произилази да веће испитујући приговоре против оптужнице мора најпре оценити да ли уопште постоје докази (*квалитет доказа*), који могу бити основ за сумњивост окривљеног , затим да ли су ти докази такви да су оцењени са гледишта логике могу дати подлогу за озбиљно решење питања сумњивости окривљеног за инкриминисано дело.

Према томе, када се одлучује о приговорима (*ван расправно веће из чл. 24 ст. 6 ЗКП*), не може се упуштати у психолошку оцену наведених доказа и оцену квалитета и веродостојности доказа како персоналне природе тако и материјалних доказа , као и оцену налаза и мишљења вештака , тачније не може се упуштати у оцену веродостојности и противуречности персоналних доказа и одбране оптуженог или других доказа , јер таква оцена је могућа само након спроведеног контрадикторног главног претреса , и која припада домену слободне оцене суда , судећег суда и привилегије судећег суда који води главну расправу и који о свим тим одлучним чињеницама , одлучује у складу са усвојеним принципима и основним правилима ЗКП, усмености , непосредности , контрадикторности и јавности, па другачије поступање првостепеног суда (*у решењу Општинског суда у Јагодини, Кв.408/06 од 25.10.2006. године*), где је утврђено да нема места оптужби против окривљених, због кривичних дела из чл. 359 КЗ, а по оптужници оштећеног као тужиоца од 29.08.2006.године и где је поступак обустављен и давање оцене доказа и упуштање у саму оцену доказа како је то првостепени суд урадио , а што се жалбом истиче , није било правилно.

Односно , чим поред доказа који обарају тврдњу оптужбе постоје и докази да су оптужени дела извршили -потврђују оптужбу (*да постоје супростављени докази*) , првостепени суд, у том стадијуму поступка , решавајући по приговорима против супсидијарне оптужнице није могао, односно није био овлашћен и неје могао да улази у вредносну оцену доказне грађе и снаге , утврђених одлучних чињеница у вези кривичног дела злоупотребе службеног положаја из чл. 359 КЗ, и на темељу , такве оцене да закључи да нема довољно доказа упуштајући се конкретно у оцену решења Трговинског суда у Крагујевцу П П.бр.691/02 од 08.08.2002.године, где је усвојена привремена мера , забрана отуђења имовине, СП “Југопревоз” Јагодина, којим решењем је забрањено отуђење продајом или на други начин имовине у коју спада и 58 камиона марке “Мерцедес”.....

Из списка предмета се утврђује да одлуку о продаји возила није могао донети

нико од окривљених посебно , односно да одлуке као такве валидне може да доноси и са правном снагом само Скупштина СП “Југопревоз” као највиши орган одлучивања, а што су изјавили сви окривљени излажући своје одбране пред истражним судијом....

У току истраге, обављено је вештачење од стране вештака економско-финансијске сругке, који је у писаном налазу и мишљењу о 15.08.2006.године, поред осталог утврдио , да је одређен број камиона марке “Мерцедес”, отуђен ..., па је такво поступање првостепеног суда и неовлашћено упуштање у оцену квалитета доказа погрешно , јер је то искључива и једина привилегија судећег већа на темељу главне расправе када се решава о кривичној ствари у контрадикторном поступку.

Из свих разлога првостепени суд није правилно поступао када је по приговорима на оптужницу обуставио кривични поступак према оптуженима.

Аутор сентенце : Лепомир Милосављевић, судија Вишег суда у Јагодини.

КРИВИЧНО ДЕЛО ПРЕВАРЕ
из чл. 171 ст. 3 у вези ст. 1 КЗРС

К.123/02

Из образложења

Првостепеном пресудом овог суда оптужени Н.Н. из Јагодине, облашен је кривим због кривичног дела преваре из чл. 171 ст.3 у вези ст. 1 КЗРС, за које му је изречена казна затвора у трајању од 3-три године, са урачунавањем временаведеног у притвору од 24.11.2002.године па до правоснажности пресуде, са сходно чл. 193 и 196 ЗКП, обавезан је да плати суду на име паушала износ од 5.000,00 динара, а ошт. З.С., из Јагодине, упућена је на парницу ради остваривања имовинско правног захтева на основу чл. 206 ЗКП.

На ову пресуду су изјавили жалбе ОЈТ, због одлуке о казни и бранилац оптуженог по свим признатим основама са предлогом да се пресуда укине и врати на поновно одлучивање.

Жлаба браниоца оптуженог је основана док жалба ОЈТ-а, је за сада беспредметна.

Наведено је да је побијана пресуда донета уз постојање битне повреде одредаба кривичног поступка из чл. 368 ст.1 тач.11 ЗКП, а да чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, а правилно и потпуно утврђено чињенично стање је претпоставка за доношење законити и правилне пресуде, односно правилну примену материјално Кривичног закона.

Наиме, основано се у жалби браниоца оптуженог истиче да је првостепени суд, погрешно утврдио укупно остварену имовинску корист од стране оптуженог Н.Н., и саизвршиоца у извршењу кривичног дела опт. В., односно да је противвредност 30.000 ДМ, 900.000,00 динара, јер се између исплате дела купопродајне цене од стране оштећене у износу од 11.000 ДМ, а не 15.000 ДМ како првостепени суд погрешно утврђује у изреци пресуде, и остатак цене од 19.000 ДМ курс немачке марке мењао и код прве исплате је био мањи, што је од значаја за квалификацију кривичног дела за које је оптужени оглашен кривим. Уствари, првостепена пресуда у односу на ову чињеницу уопште нема разлога и из исте се не може закључити како је првостепени суд утврдио динарску противвредност за немачку марку, тако да се пресуда у том делу уопште не може исплатити. При том, Врховни суд указује да ова чињеница није нотора-није уопште позната, и у конкретном случају мора се на одговарајући начин, помоћу стручне установе (*Народна банка*) или судског вештака, утврдити курс марке у време извршења дела односно у време исплате и шта није остало исплаћено.

Због наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, ни чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, тако да се првостепена пресуда не може исплатити и морала је бити укинута. Имајући у виду напред наведено, Врховни суд сматра као неопходно да се још једном у поновном поступку расправе све спорна питања на које је указано у овој одлуци, као и у жалби браниоца оптуженог, како би се и коначан закључак о кривичном делу и кривичној одговорности оптуженог, као и евентуална одлука о кривичној санкцији, заснивала на свим правно релевантним чињеницама и околностима.

Са изнетих разлога, на основу чл. 389 ЗКП, одлучено је као у изреци овог решења под I.

Пошто је побијана пресуда укинута жалба Окружног јавног тужиоца због одлуке о казни, за сада се показује као беспредметна.

Анализирајући ову пресуду, а посебно имајући у виду да све одлучне чињенице , односно чињенично стање које је претпоставка законите и правилне пресуде није правилно утврђена, а самим тим и примена КЗ у односу на висину укупно остварене имовинске користи имајући у виду кривично дело преваре, и њен квалификаторни елемент износ остварене имовинске користи то мора бити учињено на сасвим поуздан начин , јер ова чињеница се не претпоставља већ се доказује собиром на “пливајући” курс марке у време извршења дела , а битно је за квалификацију кривичног дела за који је оптужени оглашен кривим.

Приказ пресуде : судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

ТЕШКО УБИСТВО (чл.114 КЗ)

Ово дело спада у групу кривичних дела против живота и тела.

Људски живот, је представљао и представља највишу вредност, и зато га је бар у нормалним социјалним условима увек требало штитити мером јаке социјалне контроле и омазде, која се сматрала, најефикаснијом у тој заштити, због тога је у циљу заштите наведене вредности, какав је људски живот, редовно предвиђена најстрожија мера репресије коју конкретни систем познаје, како би се наведеним инструментима посигао потребан и одговарајући криминално политички циљ.

Код овог кривичног дела је предвиђена казна затвора најмање 10 година или затвором од 30-40 година, значи максимална казна која је предвиђена позитивно правним законодавством и која је капитална казна је највиша могућа мера репресије заснована на принципу индивидуалне одговорности, код утврђене кривице.

Дело прво, мора имати остварена кумулативно, сва обележја кривичног дела убиства из чл. 113 КЗ, као и да садржи и друге елементе дела, која могу да се подведу под елемент тешко.

У теорији овај појам “тешког”, међутим није потпуно и чврсто одређен и дефинисан. Оцену и подвођење, шта га у конкретном случају чини квалификованим и тешким, уз правилну примену Закона, оцењује се конкретно свака појединачна животна ситуација, која је довела до инкриминације, посебно имајући и у виду и оцену нужних и потребних елемената како објективних тако и субјективних, уз постојање узрочне везе (каузалне), као и постојање посебних психичких елемената, повода и мотива. Све ово имајући у виду целину догађаја како понашање извршиоца у предделиктном периоду, деликтном и после деликтном периоду, а што би имало и утицаја на висину казне.

Свако убиство се увек не мора сматрати тешким убиством, ако је дело сагледано у свим фазама и у својој укупности, као животни догађај, није тешко.

Постојала би теориска могућност да се разне животне ситуације, и породичне трагедије не морају увек квалификовати као тешка убиства, дакле, ова инкриминација би била резревисана за животне догађаје код којих се сврха кажњавања, криминална количина не би могла остварити казном прописаном за обично убиство, и у том смислу она би имала нужно оправдање само са гледишта сврхе прописиване казне.

Тешко убиство могло би се сматрати, само убиство предвиђено наведеним тачкама од 1 до 11 наведеног члана 114 КЗ, али које по својим последицама, изазива згражавање околине, због начина, на који је извршено, мотива, побуда, тежина последица као и психички однос тежина патње и бола пасивног субјекта-жртве.

Под посебним психичким елементима овог квалификованог дела се подводе мотиви и побуде.

Под мотивном и пободом подразумева се све оно што руководи извршиоца да учини кривично дело, а што је психолошка појава, која настаје под дејством спољних, објективних фактора и унутрашњих, субјективних својства и личних особина извршиоца.

Сваки појединац животне промене доживљава на одређен различит начин, у својој свести и зависно од својих схватања, усвојених знања и капацитета и биолошке основе, одређује своје понашање.

На исти спољни подстрек појаву, сва лица не реагују исто, што доказује и постојање једног психичког својства које одликује различите особе. Док су једни селективни и бирају решења која најмање штете њиховим интересима, уз дужно поштовање туђих интереса, заштићених правним, моралним нормама или постојећим

усвојеним обичајима, други извршиоци прихватају и изабирају неадекватно криминално решење, предпостављајући га чак и једном таквом друштвеном добру као што је живот човека, врхунском Уставном праву.

За поједина лица је најлакше, најбрже и једино могуће постићи циљ усмрћењем лица, са којим је дошао у конфликтну ситуацију, док други по карактеру бирају решење преговора и разговора.

Овде се може говорити и о тзв., ниским побудама, које извршиоца карактеришу као аморалну, асоцијалну личност које се манифестују и кроз његову безобзирност, себичност, злобу, претњу пакости, коју манифестује према жртви-оштећеној.

У кривичној теорији ниске побуде, нису у потпуности дефинисане нити је дат тзв., нумерус клаузус, па се наведене побуде уколико их има или мотиви морају да утврђују у свакој конкретной ситуацији.

То су у суштини и разлози и оно што води извршиоца и усмерава га ка извршењу кривичног дела и оне не улазе у састав бића кривичног дела, али су врло битне и утврђују се и оцењују у фази одмеравања и индивидуализације казне извршиоцу. Све побуде и мотиви могу бити разврстани као покретачи у две групе, као позитивни или негативни по својој природи, па се могу оцењивати у неким случајевима као олакшавајуће околности, а неке као отежавајуће.

Наиме, ако се ради о извршиоцу кривичног дела који је дело извршио мотивисан љубомором, мржњом, осветом или др., бројним морално-негативним разлозима, оне морају у сваком случају бити утврђене ван сваке разумене сумње, као одлучне чињенице, као негативне и ниске и које говоре о карактеру извршиоца дела са негативном конотацијом на пример: љубомора се јавља врло често као мотив за извршење убиства, заљубљени жели да вољену особу потпуно поседује, као физички тако и психички, тј. је скоро немогуће, па би било да стварно или имагинарно наиђе неко трећи ко по нечему, или у некој фази јесте супарник, или може бити супарник, када се као производ извршиоца јавља љубомора, обично у тзв., предделиктном периоду, који хронолошки доводи до извршења дела.

Са љубомором настају патње, свађе, мржње, освете, увреде, клевете, туче, разводи бракова, растанци као и поновни изливи љубави. Мотив -љубомора је повод и основ нових и бројниј кривичних дела (*увреда, клевета, телесних повреда, фотографисања, уцена, киднаповања, па чак и зверских убистава*).

По мишљењу професора др. Душана Јевтића (*судска психопатологија, Београд 1960. година страна 106.*), је навео да је љубомора један вид страсти и она је као таква неизлечива, она у једној фази може бити притајена и може прећи са једне вољене особе на другу, а лице са таквим мотивом ствара стално стање раздражености са јаким изливом афеката. Љубоморна особа истовремено воли и мрзи објект љубоморе. У наким случајевима може се говорити о обичној, а у другим случајевима о патолошкој љубомори о којим елементима субјективне стране извршиоца дела, ако постоје озбиљне индиције да извршилац поседује таква својства о тим чињеницама би морало да се изјасни и комисија лекара вештака (специјалисте неуропсихијатрије, психолози, и др. мултидисциплинарно као би се правилно сагледала личност извршиоца, тачније да одговоре о подацима да ли љубомора има везе са околностима и факторима извршења кривичног дела, да ли се ради о обичној или патолошкој љубомори и шта је узрок свега да ли прекид љубавног односа са оштећеном, одбијање понуда за брак или доминантна личност убице из љубоморе и какав статус имају што је од утицаја на комплетну феноменологију убистава из љубоморе, како би се благовремено отклањали и изучавали фактори у погледу настанка и развитка одређене криминалне активности, како би се превентивно деловало на потенцијалне извршиоце дела и проучавајући узајамну повезаност и условљеност наведених појава.

Побуда и намера , као посебна и специфичка субјективна обележја бића кривичног дела спадају у посебна психичка субјективна својства. Оне су квалификаторне околности и увек мора да се пође од моралног вредновања побуда од стране извршиоца.

Побуде могу да буду афирмативне (*позитивне*), моралне побуде које испољава личност позитивног карактера и често се таква лица јављају као извршиоци ситуационих кривичних дела, дела извршена из нужде, случајни кривац , евентуално делеге ференда “еутаназија”, дело из самилости , исте би се вредновале као олакшавајуће околности.

Друге побуде, би биле карактерисане негативним поступањем извршиоца , и исте се морално негативно вреднују (*ниске побуде, мржња, завист , љубомора, крвна освета и бројни други примери*), негативне конотације и исте би се могле негативно оценити и квалификовати као ниске , које говоре о личности извршиоца дела односно, да су му карактерне особине веома лоше, и исте могу да се сврстају само у отежавајуће околности које су одлучног карактера при одмеравању казне нпр., ако би се радило о убиству мужа да би се отклонила препрека за несматано одржавање сексуалних односа , са његовом супругом , односно засновала ванбрачна заједница или брачна , то понашање би се могло окаректирисати као ниска побуда (*одлуке ВСС Кж.192/92, ВСС Кж.1-745/02 од 13.09.2002 године и Кж.1079/86, Кж.III-8/86, и Билтен Округног суда у Нишу бр. 24/07*).

Очигледно да поред квалификаторних околности код тежих дела исте се примењују и оцењују код одмеравања казне , а њихов број и квалитет није Законом предвиђен по принципу набрајања свих ових побуда или мотива (*нумерус-клаузуз*), посебно имајући у виду различите животне ситуације које би водиле вршењу кривичних дела имајући у виду посебно предделиктни период , деликтни и последеликтни период , а што је у уској повезаности са утврђеним одлучиним чињеницама , а што би омогућило суду једну правилну примену Закона када се имају у виду квалификаторни елементи кривичних дела као и субјективне стране дела и посебних психичких елемената , побуде, мотиви и намере извршиоца дела , јер је то најтежи део посла.

Аутор : судија Вишег суда у Јагодини, Лепомир Милосављевић

МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ чл.27 ЗКП

Решењем Окружног суда у Јагодини (*К.167/03 од 27.11.2003.године*), огласио се месно ненадлежним за поступање у кривичном предмету окривљеног И. С. , из Шапца, због кривичног дела неовлашћеног држања опојних дрога из чл. 245 ст.3 Основног кривичног закона (*ОКЗ*), а ст.2 је одредио да се по правоснажности решења предмет до стави , Окружном суду у Шапцу , као стварно месно надлежном суду , по месту пребивалишта и боравишта.

Из образложења

На наведено решење жалбу је уложио Окружни јавни тужилац у Јагодини, због битне повреде одредаба кривичног поступка , са предлогом да Врховни суд Србије , укине првостепено решење и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да решење преиначи тако што ће утврдити да је Окружни суд у Јагодини, месно надлежан за поступање у горе цитираном предмету према окривљеном И.С., због кривичног дела из чл. 245 ст.3 ОКЗ.

Републички јавни тужилац, у поднеску Ктр.І-3468/03 од 30.12.2003.године, предложио је да Врховни суд Србије, уважи жалбу ОЈТ у Јагодини , прихватајући предлоге за преиначењем или пак укидањем побијаног решења.

Врховни суд Србије је у седници већа размотрио целокупне списе предмета, са побијаним решењем , па је након оцене жалбених навода и предлога нашао:

Жалба је основана.

Наиме, одредбом чл. 27 ст.1 Законика о кривичном поступку (*ЗКП*), прописана је превасходна месна надлежност суда на чијем подручју је кривично дело извршено или покушано.

У конкретном случају из диспозитива оптужног предлога јасно се утврђује да је окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела из чл. 245 ст.3 ОКЗ, и место извршење дела је познато (Градски парк у Јагодини), па је кривични поступак правилно покренут пред првостепеним судом -Окружним судом у Јагодини, као стварно и месно надлежним за суђење окривљеном за наведено кривично дело.

Имајући то у виду, овлашћени тужилац -Јавни тужилац с правом истиче да је погрешно схватање првостепеног суда да је у конкретном случају: “најширим тумачењем чл. 27. ЗКП” и на начин како то чини првостепени суд цитираним решењем, могуће је јасно утврдити месну надлежност другог стварног надлежног суда (*форум ординатум*) и то по месту пребивалишта, односно боравишта окривљеног, собзиром на правне или стварне разлоге немогућности поступања првостепеног суда и разлоге целисходности , односно економичности поступка, како би се поступак у што краћем периоду окончао.

Пре свега, примена одредаба о тзв., супсидијерној месној надлежности по месту пребивалишта односно боравишта окривљеног долази у обзир само , кад место извршења дела није познато или се налази ван територије Савезне Републике Југославије (*чл.30 ЗКП*), што овде није случај.

Разлози правне или стварне природе због којих је иначе надлежан суд (*чл.27 ЗКП*), спречен да поступа , као и разлози целисходности поступка , основ су за стављање предлога надлежном суду за доношење одлуке о преношењу месне надлежности (*чл.35 ЗКП односно чл.36 ЗКП*), а институт одређене надлежности (*форум ординатум*), односи се на искључиво овлашћење Савезног суда , и предвиђено је одредбом чл. 32 ЗКП, да изузетно , у случају, када се према одредбама тог Закона, не

може установити који је суд месно надлежан (*више судова , јер је мпр., окривљени у више места извршио кривична дела*), одреди један од стварно надлежних судова пред којим ће се спровести поступак.

Према томе жалбени наводи ОЈТ-а, да није било места доношењу побијаног решења и разлози с тим у вези изнети у жалби су сасвим основани и следствено томе и предлог жалбе да се побијано решење укине , због чега је Врховни суд , уважавањем жалбе на основу чл. 401 ст.3 ЗКП, одлучио као у изреци овог решења.

(Решење Окружног суда у Јагодини К.167/03 од 27.11.2003.године и решење Врховног суда Србије Кж.П-2047/03 од 03.02.2004.године)

Аутор сетенце: судија Вишег суда у Јагодини, Лепомир Милосављевић.

КРИВИЧНА ДЕЛА ПРОТИВ ЧАСТИ И УГЛЕДА

УВРЕДА чл.93 ст.1 КЗ РС, чл. 170 ст.1 КЗ

Из образложења

Пресудом Општинског суда у Јагодини К. 599/98 од 20.01.1999.године, је оглашен кривим окривљени М.М. , из Багрдана , због кривичног дела увреде из чл. 93 ст.1 КЗ РС, што је дана 22.10.1998.године, на претресу пред Општинским судом у Јагодини , окривљени М. М., увредио приватног тужиоца М.М. Из Стрижила, рекавши му : “мазго, тебе је ударио и повредио твој син Ј.М, а не ја”, где је истом за ово дело изречена кривична санкција условна осуда , на тај начин што му је утврђена новчана казна у износу од 2.000,00 тадашњих динара и истовремено одређено да се иста не извршава уколико окривљени у року од 1-једне године по правоснажности не изврши ново кривично дело.

Обавезан је да плати суду на име трошкова кривичног поступка сходно чл. 193 и 196 ЗКП, да плати паушал за таксу и одуку , као и на име трошкова приватном тужиоцу наведене износе , а сходно чл. 108 ЗКП, приватни тужилац је упућен на парницу ради остављања имовинско правног захтева према окривљеном.

Окривљени се бранио негирајући наводе из приватне тужбе и да је тачно да су имали судски спор дана 22.10.1998.године, те да се у својству окривљеног по његовој тужби пред судом појавио М. М. из Стрижила, сада приватни тужилац, пред већем судије Б.М.

Навео је такође да приватног тужиоца М.М., у Стрижилу зову односно да има надимак “Мазга”, и да је он на главном претресу код судије њега стварно назвао “Мазгом”, али не намеравајући да га вређа и то поступком мирења , јер је наводно и судија додао : “ако те зову Мазга , да је баш тврдоглав као Мазга” непихватајући помирење.

Подносилац приватне тужбе М.М. , из Стрижила је навео да је тужбу подено против окривљеног М.М. из Багрдана из разлога јер је исти дана 22.10.1998.године, њену упутио пред судом речи као у тужби , увредљивог карактера, а где је он био окривљен по приватној тужбу М.М. , из Баградана и пред судијом Б. Ј., навео “Мазго” и изазивао га даље говорећи му “Мазго тебе је ударио и повредио твој син Ј. , а не ја” .

Даље је објаснио у поступку да је њему надимак у селу где живи “Миладин”, а не “Мазга”, и да он то недозвољава да га тако зову.

Првостепени суд је ценио овакву одбрану али није прихватио већ као смишљену за избегавањем или умањењем кривично -правне одговорности, то је било супротно утврђеним подацима.

Објашњење окривљеног током одбране да је наводе из приватне тужбе изнео иказао , али без намере да истог вређа , позивајући се само на надимак “Мазга”, за приватног тужиоца, чије је име утврђено на поуздан начин из личних докумената да се зове М.М., није прихватљиво , са становишта суда , јер за постојање кривичног дела увреде није потребно да код учиниоца постоји намера вређања као посебан психички елемент , нити се она утврђује , већ само чињеница да је извршена таква радња изговарањем реченице таквог садржаја, која објективно представља , са аспекта усвојених норми у међуљудским односима , вређање, омаловажавање другог лица, и да са објективног и субјективног становишта , кумулативно , посебно ценећи осећање приватног тужиоца у том моменту имајући у виду место где је то саопштено као и објективни карактер изговорених речи, чиме се вређа част приватног тужиоца, његов

углед јер је исти поступао свесно и вољно , изговривши цитиране инкриминације, у судској згради и пред другим лицима, службеним лицима, што је у конкретном случају и хтео и оставрио забрањене последице.

Наиме, полазећи од инкриминисаних речи -вербалних исказа “Мазго”, са објективног становишта друштва и прихваћених норми у друштву и моралних сагледавања представља подругљив назив-својствено животињама и животињском роду, а не људском бићу.

По мишљењу суда , а наводно шаливи надимци или изрази -и поступци , ако се чине у таквом виду и жељом да представљају у конкретном случају омаловажавање одређеног лица , а које се томе називању изричито супроставља и показује да га те изјаве дубоко психички и поступци већају , то престаје у контексту прихватљивих друштвених односа у људској комуникацији да буде подведено под “шалом”, и прелази у недопустив напад на заштитни објекат -приватног тужиоца -част, углед и др.

Суд је превасходно, приликом брижљиве оцене и анализе исказа сведока - приватног тужиоца , посебан акценат ставио на одлучну чињеницу , да и уколико да салчај и делимично прихватање, одбрана окривљеног и да стварно постоји “надимак”, за приватног тужиоца (*како је сам рекао за целу фамилију М.*),а што би могли да потврде и други у селу Стрижиљу , и поред ове констатације ценећи је условно, суд је заузео становиште да су изговорене речи критичном приликом увредљивог карактера првенствено за приватног тужиоца-ценећи посебно његово константно неслагање да га тако називају односно са тим надимком у средини где живи и ради, уколико је све то и тачно, јер то по субјективним мерилима и његовим личним осећањима што је суд утврдио ван сваке разумне сумње повређују његова осећања , јер му је право име Миладин, са надимком “Милорад”.

Из свих ових разлога је утврђено током поступка да приватни тужилац , не прихвата , и томе се супроставља да га окривљени, назива “Мазгом”, јер је овај исказ у контексту друштвених односа , као и на начин како је то и изнешено , свеобухватно представља увреду , тј., престаје да буде “шала” и прелази у недопустив напад , на туђу част , углед и др., управо из разлога што је суд прихватио у пуном капацитету исказ приватног тужиоца , да се сами инкриминисани догађај стварно и одиграо на начин , у време и на месту како је то наведено у приватној тужби , а што на индиректан начин потврђује и сведок Ј из Стрижиља, износећи да његов отац нема тај надимак и да је изразом “Мазга”повређена субјективна страна личности његовог оца , да га је то тешко погодило , да је био због тога нервозан и љут, те да је то објективно погрбно за јеног човека , јер они тај надимак немају , што је у целини било прихватљиво за суд.

Из свега горе изнетог непобитно је утврђено да се у радњама окривљеног М.М., из Багрдана, кумулативно стичу сва битна обележја кривичног дела увреде из чл. 93 ст. 1 КЗ РС и да је дело извршено , са директним умишљајем као обликом виности извршењем дела јер је био свестан да је оваквим својим вербалним поступком и изговореним речима омаловажавао част и углед приватног тужиоца и вређао га , а што је у конкретном случају и хтео, остваривањем забрањене последице која се објективно одразила на субјективну сверу приватног тужиоца , а карактер увредљивости суд је ценио како са субјективног становишта , тј. , онако како је то доживео приватни тужилац имајући у виду његова осећања , тако и са становишта објективног -општег схватања друштва у прихватљивим међуљудским комуникацијама и собзиром под околностима и на начин како је то поступак учињен уз постојање непрекидне узрочне везе.

Аутор сетенце: судија Вишег суда у Јагодини, Лепомир Милосављевић.

САИЗВРШИЛАШТВО чл.33 КЗ

Када суд не може током поступак на сасвим поуздан начин да утврди постојање - одлучне чињенице везане за предходни договор (два или више лица), по заједничком извршењу кривичног дела , не значи нити је сметња за постојање саизвршилаштва из чл.33 КЗ, ако је притом свако од извршиоца свесно и вољно својим поступањем доприносио извршењу заједничког кривичног дела.

Удруживање ради вршења кривичног дела као облик удруживања представља јачи степен повезаности између извршиоца од саизвршилаштва , па самим тим и конзумира саизвршилаштво , тачније не може да се подведе под једнакост.

Из образложења

У конкретном случају имајући у виду оптужни акт као и број извршиоца и ближи опис радње за сваког од оптужених су извршили кривично дело из чл. 246 ст.1 у саизвршилаштву у вези чл. 33 КЗ, а не кривично дело из чл. 246 ст.3, у вези ст. 2 КЗ, односно да је дело извршено од стране групе лица , нити је учинилац овог дела , организовао мрежу препродаваца или посредника .

Несумњиво је да су више лица са тачно одређеним улогама објективно посамтрана заједнички извршили ово кривично дело јер су предузимали радње извршења , набавком хероина, позивањем телефоном , предајом дроге у мање количине разним купцима , повременим удруживањем новца у мањим количинама и дељењем новчаног износа. Оно што је спорно је то да ли је имајући у виду оптужни акт да ли између оптужених постојао предходни заједнички договор , о заједничком извршењу кривичног дела или не , и да ли је њихов умишљај био усмерен на заједничко извршење дела у оквиру групе или пак удруживање ради вршења кривичних дела.

Међутим, имајући у виду и део измењеног оптужног акта према гледишту овог суда непостојање валидних доказа , и одлучних чињеница о “заједничком -предходном договору” ових лица за извршење кривичног дела , без обзира што их је било више, не може бити препрека , за постојање саизвршилаштва из чл. 33 КЗ, без обзира на уобичајени степен повезаности јер се није радило о јачем степену повезаности код удруживања ради вршења дела , а самим тим као блажи облик конзумира и саизвршилаштво.

Како је и у пресуди наведено у образложењу , оптужени су , заједнички извршили предметно кривично дело , у саизвршилаштву , а по питању субјективне стране дела суд је утврдио за постојање овог облика саучесништва -саизвршилаштва предузетим радњама више оптужених на разне начине инкриминисане радње , са јединственим умишљајем имајући у виду један криминални циљ , остављање имовинске користи.

У овом случају како је то ближе описано у диспозитиву пресуде , а имајући у виду и оптужни акт , за постојање овог института , саизвршилаштва је сасвим довољно, да лице , које учествује у делу , свесно деловања и осталих учесника , тј., да је свесно да и његово поступање улази ван сваке разумене сумње , и у састав деловања других лица, саоптуженим , тако да све описане појединачне радње оптуженима , представљају једну целину , са истим криминалним циљем , у дужем трајању и са јасно израженим јединственим умишљајем да се оставрује имовинска корист.

Ово даље значи , да је свако од оптужених био свестан својих предузетих радњи као и других оптужених у том ланцу, постојала је тзв. , лабава повезаност , што значи да су и остварени сви заједно са тачно одређеним радњама последицу дела, односно били су свесни свог саизвршилашког учешћа у извршењу кривичног дела.

Наведене околности су довољно за постојање саизвршилаштва и ако при томе не постоје докази о постојању предходног договора између саоптужених .

(Пресуда Вишег суда у Јагодини К. 141/11)

Аутор сетенце: судија Вишег суда у Јагодини, Лепомир Милосављевић.

КРИВИЦА (чл. 22 КЗ) КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ

Доношењем Кривичног законика од стране Народне скупштине Републике Србије на седници дванаестог ванредног заседања 29.09.2005.године, (*“Службени гласник РС” бр. 85/05*), који је на основу чл. 432 КЗ ступио на снагу 01.01.2006 године, а који је допуњен под бројем 88/05(*исправка*), бр. 107/2005 (*исправка*) и бр. 72/09 од 03.09.2009 године, а који је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања, у ”Службеном гласнику РС” чл.190, тачније 11.09.2009 године, концепциски је на другачији начин од ранијих важећих Закона поведен појам кривичних дела (*чл.14 КЗ*) где је наведено да је то дело Законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је искривљено, из чега се јасно види да је ранија дефиниција из ОКЗ-а, испуштен елеменат “друштвено опасно дело”.

Такође је одређено да нема кривичног дела, уколико је искључена противправност или кривица, иако постоје сва обележја кривичног дела предвиђена Законом.

Такође први пута се у концепцијском смислу у Кривичном законодавству, у материјалном делу уводи појам кривице (*чл.22 КЗ*), где стоји:” да кривица, постоји ако је учинилац у време када је извршио кривично дело, темпоре криминис, био урачунљив, поступао са умишљем, такође био свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело завраћено”.

Такође, кривично дело је учињено са кривицом и ако је учинилац поступао из нехата, уколико Закон то изричито предвиђа.

То даље значи да је појам кривичне одговорности замењен појмом кривице, (*умишљај или нехат*), се мора унети обавезно у законску дефиницију општег појма кривичног дела или је то један од општиј елемената кривичног дела.

Чл. 23 КЗ, је утврђено да није кривично дело, оно дело које је учинилац извршио у стању неурачунљивости, када није могао да схвати значај свог дела и није могао да управља својим поступцима, услед душевне болести, привремене душевне поремећености, заосталог душевног развоја, или друге теже душевне поремећености.

Собором на ово кривица представља и по цитираном Кривичном законик у и иначе по сватању обичног човека, појам у чији садржај улази све оно чиме се кривица карактерише, све оно што је у погледу ње битно и стварно.

О кривици учиниоца се говори у наведеном чл. 22 КЗ, у материјалном смислу, такође и у формалном смислу (*позивање учиниоца дела од стране надлежног органа на одговорност, на изјашњење о извршеном кривичном делу*). Кривица у материјалном смислу представља по суштини услов постојања кривичне одговорности (*умишљај или нехат*), који је унет у законску дефиницију општег појма кривичног дела као један од општих елемената кривичног дела, поред предходних услова да је предвиђено понашање законом подведено под кривично дело (*у објективном и субјективном смислу*), да је понашање противправно и да је скривљено. Само се под тим условима кумулативно може говорити о евентуалном извршиоцу кривичног дела, уколико нису утврђени сви елементи ван сваке разумне сумње и уколико наведена кривица није описана у вези чл. 22 КЗ, а која се превасходно односи на субјективну страну кривичног дела која се утврђује током поступка, путем вештачења од стране вештака специјалисте неуропсихијатра.

Извршилац кривичног дела, покушај кривичног дела или једног од видова саучесништва, одмах после извршења дела долази у једну посебну ситуацију, која мора бити рашчишћена и у судској одлуци као форми, (*где се наводи да је извршилац у урачунљивом стању, на описани начин извршилац дела или у стању смањене*

урачунљивости до битног али не и битно и др.), јасно описује дефицит у психичком статусу уколико он постоји или не што је битно за оцену одговорности евентуалне казне у одређеној кривичној ситуацији.

Уколико то не стоји одлука не садржи све елементе које се захтевају на основу чл. 356 ЗКП, односно шта мора да садржи, осуђујућа пресуда је нужна субјективна страна дела која говори уједно и о делу појма кривице (*умишљају или нехату*), да ли се ради о директном умишљају или евентуалном умишљају, свесном или несвесном нехату, што је императивна обавеза иако тога нема тако донета одлука је нејасна, неразумљива и у жалбеном поступку, мора бити укинута, јер се ради о елементима који морају бити унети као доказ о кривици учиниоца у диспозитиву одлуке као и у образложењу објашњење уколико се ради о неком дефициту у психичком статусу оптуженог, ако то не постоји тада се доноси укидајућа пресуда, а на основу одредбе чл. 368 ст. 1 тач.11 ЗКП, тачније ради се о постојању апсолутне повреде одредаба ЗКП, јер се ради о императивном пропису и не оставља суду никакву диспозицију да то учини или не учини у виду описа кривице и који се одражава у стварности, што значи и стварност у погледу кривице учиниоца.

У материјалном право постоје низ прописа и института којима се прописују правила, како ће се и под којим условима утврдити, да ли је код учиниоца кривичног дела, покушаја, или саучесништва, саизвршилаштва постоји кривица за оно што је учињено, и ситуација када кривице неће и не може бити, имајући у виду институте који су везани за основе искључења кривичне одговорности, који се манифестују кроз стварну заблуду (чл.28, *правна заблуда* чл. 29, *промашени ударац*, *потом неурачунљивост извршиоца дела и др.*), где стоји јасно одсуство виности код извршиоца дела.

Основно питање, без којег се не може говорити о кривици јесте питање виности учиниоца. Виност је заправо у теориском смислу, психички однос учиниоца дела према самом делу. Виност учиниоца је основа кривичне одговорности, тачније кривице се мора у сваком конкретном случају да се утврди како из објективних обележја дела тако и субјективни. Захтев да се виност мора у сваком конкретном случају да утврђује искључује могућност објективне кривичне одговорности у нашем праву, дакле, неприхватљива је претпоставка веиности, тј. схватања да се видност може предоставити код учиниоца кривичног дела.

У кривичном законодавству виност се одређује на различите начине, тако да у том погледу између појединих кривичних законодавастава постоји значајна разлика. У наким законодавствима је усвојено психолошко схватање виности, а у неким нормативно схватање виности.

Психолошко схватање виности уствари схвата виност, као психички однос учиниоца према делу које, се изражава у свесном и вољном деловању, у односу на инкриминисану радњу, последицу и др., стварне елементе кривичног дела, који улазе у састав бића тог кривичног дела.

Нормативно схватање виности, подразумева виност као такав однос учиниоца према делу који изражава његов, негативан став према друштвеним вредностима које повређује својим делом.

Кривични законик као што је већ речено, полази од психолошког схватања виности и одређује виност на тај начин, што јасно дефинише умишљај или нехат у најчишћим видовима њиховог испољавања.

Умишљај (**чл. 25КЗ**), је основни облик виности у кривичном праву и заједно са нехатом представља два облика виности, које КЗ предвиђа. За умишљајно извршење кривичног дела се увек одговара код свих кривичних дела, док се за нехат одговара само код оних дела где је то изричито законом одређено.

Кривично дело учињено са умишљајем кад је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење (*директан умишљај*) или кад је учинилац био свестан да може учинити дело па је на то пристао (*евентуални умишљај*), из тога се јасно види да је законодавац у ту дефиницију унео елеменат свести и воље.

Свест учиниоца дела састоји се из објективне представе о самом делу тј., о његовој објективној страни и о свим његовим стварим елементима, што даље значи да учиниочева представа, када он извесно инкриминисану радњу врши, (*као субјективна слика те радње у његовој свести*) има за своју садржину нарочито значај саме те радње, собзиром, на околности и прилике, под којима он предузету радњу врши, а што све то у крајњем случају своди на представу о последици коју жели и хоће што заправо и подвучено у самој дефиницији умишљаја што се захтева кумулативно уз тзв., непрекидини узрочни ланац.

Воља (*хтење*), као елемент умишљаја већ испољена у самој радњи коју учинилац свесно врши желећи, да таквом радњом постигне одређену и конкретну последицу дела. Уколико је, та последица коју он жели и хоће да оствари била забрањена или недопустива са аспекта законитости, онда се ради о **ДИРЕКТНОМ УМИШЉАЈУ**.

Ако би учинилац хтео неку другу последицу, а не забрањену, али своју радњу на постизање жаљене последице је тако усмерио и желео да је био свестан да поред жељене може наступити и забрањена последица, па је при том према забрањеној последици свесно испољио индолетност и равнодушан однос, желећи да оствари жељену последицу, па макар наступила уз њу забрањена последица, онда се ради о **индиректном умишљају или евентуалном умишљају**.

Дакле, из свега овога произилази да се директан умишљај карактерише искључиво тиме што код учиниоца кривичног дела постоји или је утврђена свест о свим обележјима кривичног дела (*објективним*), и хтење његовог извршења.

То у ствари значи даље, да учинилац дела у време извршења кривичног дела има тзв., потпуну представу о свим одколностима дела, које имају значај о бележја тог кривичног дела тј., да је свестан своје радње, њене каузалне -узрочне везе, са насталом последицом у непрекидном узрочном ланцу која услед ње наступа као последица места, времена, околности или начина извршења дела, и свих других помоћних околности кривичног дела које врши.

За раулику од директног умишљаја из цитираног се уочава да се евентуални умишљај карактерише присутном свешћу учиниоца о делу које извршава, тј., свестан је свих стварних одколности дела, које имају значај његових законских обележја, с тим, што се свест учиниоца о поседици, код овог облика умишљаја појављује само као свест о могућности наступања забрањене последице (*"неће ваљда"*), а не као свест о релативно сигурном и извесном наступању забрањене последице.

Одговорност за део појма кривице -умишљај по правилу постоји без обзира на то да ли је у питању директни или евентуални умишљај.

Само у извршним случајевима, где то по самој природи кривичног дела и начину како је биће тог кривичног дела одређено, произилази да умишљај код тог дела постоји, само у облику директног умишљаја, или само у облику евентуалног умишљаја.

Тако на пример умишљај постоји само у облику директног умишљаја код оних кривичних дела код којих се као елеменат кривичног дела појављује намера, или која су управљена -усмерена на постизање одређеног конкретног циља, а само у облику евентуалног умишљаја код оних кривичних дела, код којих је у питању пристајање на наступање забрањене последице. За одређивање разлике између директног и евентуалног умишљаја релевантан је чл. 7 ст.2 КЗЈ.

Оно по чему се директан умишљај по свом законском опису разликује од евентуалног умишљаја -диференција специфика- **јесте став окривљеног у односу на**

проузороковање забрањене последице , код директног умишљаја учинилац дела баш хоће и настоји да предузетом кривичном радњом оствари забрањену последицу , упоран је , улажући , свој вољни напор на остваривање тог циља, док код евентуалног умишљаја код оркивљеног, у погледу проузороковања забрањене последице не постоји јак интензитет воље у том степену, ипак је свестан радње , последице, радњу коју предузима хоће , а у погледу настале последице он само пристаје , да таква последица наступи , не улажући вољни напор да се последица као таква и оствари .

Намера уствари је представа о одређеном циљу који учинилац може да постигне извршењем кривичног дела које дело је као мотив, извршење дела. Учинилац који поступа са намером не само што хоће да оствари последицу кривичног дела већ тиме хоће да оствари неке даље последице и управо због тога и предузима извршење кривичног дела.

Према томе, намера као посебна психичка категорија , превазилази оквире умишљаја, јер свест и воља учиниоца обухватају и друге извесне циљеве које се поред извршења кривичног дела желе да остваре.

Код неких кривичних дела постојања одређене намере је нужен битан, елеменат за постојање кривичног дела (*контативни елеменат*), без којег то дело није кривично дело (*на пример : прављење лажне исправе у намери да се употреби као права, превара*), док код неких кривичних дела су и без постојања одређене намере кривичног дела , постојање намере може бити околност која мења квалификацију учињеног кривичног дела (кривично дело одузимања туђе ствари, ако постоји намера прибављања имовинске користи постоје кривично дело крађе).

Дакле , може се рећи да код кривичних дела код којих се појављује намера као посебни психички елеменат постоји увек директан умишљај јер онј који кривично дело врши да би његовим извршењем остварио неки одређени крајњи циљ увек је свестан свог дела и хоће његово извршење.

То даље значи да у приличном броју кривичног дела Закон предвиђа и условљава као конститутивни елеменат -обележја кривичног дела намеру као посебну психичку категорију.

Може се рећи да је свака људска радња намерна јер иде за тим и остварењем неког жељеног циља , па с тог гледишта извршилац поступа са намером извршавајући било које кривично дело.

Кривични законик, у извесним случајевима одређује да извесна радња са последицом која је предвиђена као обележје кривичног дела, представља кривично дело, само у случају , али учинилац поступа у намери, да постигне неки жељени циљ , који се налази ван бића кривичног дела.

У тим случајевима са субјективне стране дала, није довољан само умишљај као облик виности, већ се захтева и намера , и на тај начин умишљај добија један јачи квалификовани облик виности. У неким случајевима намера указује на криминалну количину и опсност извршиоца дела , а самим тим постоји одлучна чињеница код оцене опасности наведеног кривичног дела, имајући у виду заштитни објекат наведеног кривичног дела. Како на пример обележја кривичног дела крађе је и намера да се присвајањем одузетих туђих покретних ствари прибави имовинска корист, за извршиоца или за неко друго лице, таква намера указује на криминални профил и ниво опасности за друштво од стране извршиоца.

Уколико, не постоји намера нити је она утврђена као одлучна чињеница из чега она проистиче неће постојати кривично дело крађе , вез одузимање туђе покретне ствари за које дело, је у Кривичном законик у предвиђена блажа казна него за крађу, јер

не постоји и није утврђен наведени нужни елеменат дела који је за одређена дела уједно и конститутиван.

Нехат (*чл.26 КЗ*), је други од два облика виности које Кривични законик предвиђа. Постоје два облика нехата, свесни нехат и несвесни нехат и код нехата, било да се ради о свесно или несвесном нужно је размотрити питање каква је учиниочева свест и воља у односу на дело које он извршује или је извршио, темпоре криминис.

Кривично дело је учињено из нехата, када је учинилац био свестан да својом радњом може учинити дело, али је олако држао да до тога неће доћи или да ће то моћи спречити или кад није био свестан да својом радњом може учинити дело, иако је према околностима под којима је оно учињено и према личним својствима био дужан и могао бити свестан те могућности.

Код свесног нехата је нужно потребно да учинилац мора бити свестан могућности наступања забрањене последице, што даље значи да он мора имати представу о томе каквог је значаја радња коју врши. Међутим, извршиочева воља (*у тренутку извршења радње*), која је довела до наступања забрањене последице, није била у интензитету довољно јака и интезивна у покретању учиниочевог мишљења, па је на тај начин, учинилац доведен у ситуацију, да верује да забрањена последица из радње које је предузео неће наступити, или да ће бити у стању да он сам да је избегне односно, отклони.

Упоређујући елементе евентуалног умишљаја, и свесног нехата утврђује се да је елеменат свести код оба ова облика виности исти, а да је разлика само у вољном елементу, јер код евентуалног умишљаја, учинилац пристаје на последицу дела, чије наступање предивља као могуће, док код свесног нехата он неће и не пристаје на наступање последице, већ олако држи да до тога неће доћи.

За разлику од свесног нехата код несвесног нехата законодавац је искључио свест код учиниоца. Ово с тога јер несвесни нехат уствари постоји када учинилац кривичног дела није имао свест, о могућности да својом радњом проузрокује забрањену последицу, али је могао и био дужан да је има.

У Кривичном законiku је несвесни нехат, тако концептиран да постоји када учинилац није био свестан могућности наступања забрањене последице, и ако је према околностима случаја и својим личним својствима, био дужан и могао бити свестан те могућности.

Овај облик нехата дакле, карактерише одсуство воље и одсуство свести, могућности наступања забрањене последице, а кривица учиниоца се огледа у томе, што је био дужан и могао да има такву свест, а није је имао.

Из овга следи закључак да је и за нехат важи правило: за питање постојања кривичне одговорности-кривице учиниоца дела, нема значаја да ли је учинилац у конкретној ситуацији, дело извршио са свесним или несвесним нехатом. Међутим, и ту је као и код директног или евентуалног умишљаја могуће да један и други вид нехата различито утичу на степен кривичне одговорности учиниоца и да се та разлика и квалитет девицит и психичком статусу одрази само на висину казне, код принципа усвојеног у теорији, као индивидуализација казне.

На крају треба истаћи да је Кривични законик ову поделу и квалификацију у делу кривице као дела општег појма кривичног дела и саме одговорности, то јест по питању да ли кривица долази због тога што је учиниоц дела извршио умишљајно или из нехата, извршио на следећи начин: за кривично дело учињено из нехата, учиниоц ће бити кривично одговоран **само онда када то Закон изричито одређује.**

То даље значи да је за кривицу учиниоца кривичног дела које је извршилац учинио из нехата је потребно да је одговорност за нехат изричито предвиђена у бланкетној одредби прописа Кривичног законика.

За кривицу у осталим случајевима извршења кривичног дела потребан је умишљај, који није посебно наглашен, није истакнут.

Једно од основних питања тих проблема које се појављују у практичном раду приликом пресуђења кривичних дела је питање утврђивања кривице учиниоца и сам квалитет кривице, то је заправо потребан субјективни однос учиниоца кривичног дела према учињеном делу, као и последици уз нужно постојање каузалне везе и непрекидног узрочног ланца, што се захтева кумулативно.

Субјективни однос у практичном раду судије се поставља код тзв., сложених кривичних дела, двоактним нпр., кривична дела против опште сигурности из чл. 288 КЗ и тешког дела против јавног саобраћаја чл. 289 КЗ, ово због тога што је оваквим случајевима нужно утврдити облик виности учиниоца како према основном кривичном делу тако и према наступелој тешкој последици.

Уколико ово није учињено, а ту се заправо ради о субјективној страни дела оптуженог, у таквој ситуацији и таква пресуда нема довољних и поребних разлога у погледу битних околности дела и одлучних чињеница, које се оптуженом ставља на терет. Самим тим, таква пресуда суда садржи апсолутну битну повреду кривичног поступка из чл. 368 ст.1 тач.11 ЗКП.

У осуђујућој пресуди из чл. 356 ЗКП, када се извршилац дела огласи кривим, сходно чл. 14 и 22 КЗ, обавезно мора да садржи обележја општег појма кривичног дела и елементе из посебног бића кривичног дела, то је конституативни елеменат бића своког кривичног дела, а имајући у виду у теорији прихваћено објективно-субјективну схватање овог кривичног дела.

Нужно је да се у диспозитиву пресуде опише кривица (да је извршилац дело извршио у урачунљивом стању, био свестан предузете радње и наступање забрањене последице и да је то у конкретном случају и хтео или пак да је у стању смањене урачунљивости, ало не и битно, под дејством алкохола око 2,05 гр промила алкохола у крви, свестан да је његово дело забрањено, покушао да лиши живота оштећеног Ј.Ј из Ћуприје, на тај начин што је након краће свађе задао више удараца секиром у пределу главе када је исти задобио тешку телесну повреду, а при чему је био свестан предузетих радњи, хтео њихово извршење и наступање забрањене последице.

Окривљени је био свестан да управљајући возилом, које није регистровано, и без положеног испита може угрозити јавни саобраћај и изазвати повреду другог учесника у саобраћају, али је олако држао да до тога неће доћи, до чега је и дошло.

Окривљени је деловао са свесним нехотом како у односу на основно кривично дело угрожавање саобраћаја из чл. 201 ст.3 у вези чл. 195 ст.3 и 1 КЗРС, или по новом чл.289 ст.3 у вези чл. 297 ст.3 и 1 КЗ, тако и у односу на тежу последицу, јер је био свестан да може угрозити јавни саобраћај и довести у опасност живот или тело људи тиме што брзину кретања возила, није прилагодио особинама, стању пута и др., саобраћајним условима, али је олако држао да до тога неће доћи и да тешка последица неће наступити за оштећеног, до чега је међутим дошло, када су оштећени услед таквог понашања задобили тешке телесне повреде.

Утврђујући субјективну страну кривичног дела угрожавање саобраћаја (чл.201 и 289 КЗ), је учинио са евентуалним умишљајем, а да се у односу на тежу последицу чл. 195 КЗРС и чл.297 КЗ), окривљени поступао са нехотом.

Евентуални умишљај окривљеног који се односи на угрожавање јавног саобраћаја и изазивање опасности за живот људи у сваком случају огледа се пре свега у самој свести окривљеног да возњу у изразито пијаном стању алкохолисаности од 2,55 гр промила алкохола у криви неће бити у стању да правило процењује саобраћајну ситуацију и да услед тога може довести у опасност живот неког другог учесника у

саобраћају.

Вољна страна умишљаја произилази из конкретног начина вожење окривљеног из чега се закључује да је окривљени пристао на угрожавање јавног саобраћаја, на пример код тзв., пребрзе, безобзирне вожње, јер се кретао левом страном и брзином од 170 километра на час кроз насељено место где је дозвољена брзина 50 километра на сат.

Такође и управљајући возилом са неисправним ураћајем за кочење, а за које је знао пре поласка на пут, јер није имао уредан технички преглед и да се није зауставио код знака "стоп", окривљени је био свестан да оваквом вожњом, може угорзити јавни саобраћај и довести у опасност живот лица, нашта је он унапред пристао, где је основно дело угрожавање јавног саобраћаја извршио са евентуалним умишљајем, а у односу на тешку последицу, смрт једног лица, поступао је са свесним нехатом.

У односу на тежу последицу која се може да састоји како у виду тешке телесне повреде оштећеног или смртном исходу, лакој телесној повреди окривљени се налазио у свесном нехату, јер је био свестан да услед наступања конкретне опасности за живот људи може натупити и смрт једног лица, тешка телесна повреда неког лица, али је он олако држао да до тога неће доћи, до чега је ипак дошло.

Основно кривично дело угоржавање јавног саобраћаја окривљени је извршио са несвесним нехатом, а у истом облику виности се односи на тежу последицу.

Окривљени је као возач био дужан, да је могао бити свестан да услед употребе кочнице на мокром коловозу -путу, може доћи до занешења возила и да услед тога може доћи и до проклизавања и до саобраћајне незгоде.

Без обзира што возачко неискуство спада у лична својства, извршиоца -возача које у конкретном случају окривљени није имао јер није положио возачки испит.

По налажењу суда исти је кривично одговоран што је у овом случају био у својству возача, а од истог се очекују таква лична својства, то јест окривљени је био дужан и морао да их има, обучавањем и полагањем па је из тог разлога суд одбио предлог одбране да се изврши реконструкција догађаја јер се истом ништа не би добило.

У другој ситуацији суд је нашао да је окривљени основно дело учинио са свесним нехатом јер је конзумирајући алкохол у количини (1,70 гр промила), био свестан да може угрозити јавни саобраћај али је олако држао да до тога неће доћи, јер из начина његове вожње не произилази да је окривљени пристао на угрожавање.

У односу на тежу последицу он је поступао са свесним нехатом, јер је био свестан да за случају наступања конкретне опасности може наступити тешка телесна повреда или смрт неког лица-учесника у саобраћају, али је олако држао да до тога неће доћи.

У другом случају суд је утврдио да је окривљени основано кривично дело угрожавање јавног саобраћаја извршио са свесним нехатом, који се састоји у томе што је окривљени био свестан да брзину кретања свог аутомобила тебао да прилагоди домену својих парова и да возећи на овај начин човек може угорзити живот осталих учесника у саобраћају, али је олако држао да до тога неће доћи, пошто на путу испред себе није видео никакву препреку, у односу на тежу последицу смрти или тешку телесну повреду окривљени се налазио у несвесном нехату, јер је по оцени суда био дужан и могао бити свестан.

Приликом утврђивања субјективне стране дела суд је утврдио околности, да окривљени нема положени возачки испит и да је конзумирао алкохол од 1,50 гр промила пре укључивања у јавни саобраћај па све ове околности на сасвим поуздан начин указују да је окривљени био свестан, да неће моћи да предузме све потребне мере, у саобраћају, а обзиром да се окривљени укључио у јавни саобраћај произилази да је окривљени пристао на угрожавање јавног саобраћаја изазивајући опасност по

живот људи у саобраћају поступајући са евентуалним умишљајем а да је у односу на тежу последицу поступао са свесним нехатом.

Окривљени је дело извршио са свесним нехатом јер је возећи неприлагођеном брзином од 100 километра на сат , олако држао да до контакта између његовог возила и пешака неће доћи , и да тешка последица неће наступити до које је ипак дошло у тренутку када је возило окривљеног ударило у пешакиљу која је прелазила улицу иза пешачког прелаза, на удаљености око 10 метра покушавајући да пређе коловоз са леве на десну страну гледано у смеру кретања путничког моторног возила које се кретало из правца центра града пре аутобуској станици , па је због тога и кривично одговоран. Не стоји ни једна од олакшавајућих околности која би искључивала кривичну одговорност окривљеног , што је суд утврдио на темељу изведених доказа уз поступку, јер је био дужан да своје кретање и брзину прилагоди условима саобраћаја , густини саобраћаја и режиму кретања у самом центру града.

У погледу субјективног односа окривљеног према кривичном делу , у погледу основног дела -угрожавање јавног саобраћаја истом се приписује евентуални умишљај , собзиром да је био свестан да пролазећи раскрсницу када му је саобраћајним светлосним знаком било трептеће зелено светло.

Чл. 122 ст. 2 у вези ст.1 КЗ.

Код окривљеног је несумљиво утврђена и постојала свест о томе да ће оваквом радњом , ударајући оштећеног пивском флашом у пределу главе оштећеног , са извесношћу да нанесе лаке телесне повреде , је је флаша подобно средство да произведе такву последицу па је то и хтео односно дело извршио са директним умишљајем.

Чл. 121 ст. 1 КЗ.

Окривљени је кривично дело извршио са директним умишљајем, јер је задајући ударац оштећеном изшао за тим да овога тешко телесно повреди , секиром , што је и хтео услед које повреде је дошло до уништења важног органа ока, па је дело извршио са директним умишљајем .

Чл. 92 ст. 1 КЗ РС.

Окривљени је пред сведоцима износио неистините чињенице које могу да шкоде части и угледу приватне тужиле , када је за њу рекао да је иста највећа курва на свету , што је у конкретном случају и хтео, па је и дело извршио са директним умишљајем.

Чл. 93 ст. 1 КЗ РС.

Дело је извршено са директним умишљајем када је окривљени упутио увредљиве изразе приватној тужилји : “ ти си највећа крува на свету, проститутко ,” на који начин омаложавајући личност приватне тужиле што је и хтео , па је дело извршио са директним умишљајем .

Чл. 161 ст. 1 КЗ РС

Са субјективне стране , окривљени се као облик виности утврђује директан умишљај , јер су били свесни да са друштвене шуме ЈП Деспотовац , ради крађе обарају и одузимају 10 метара кубних , што су као последицу у право и желели , а уз очигледну намеру да присвајањем туђих покретних ствари себи прибаве имовинску корист.

Чл. 166 ст. 1 тач. 1 КЗ РС.

Облик виности директан умишљај то јест свест и воља да у случајевима где су заједнички деловали окривљени са различитим улогама обију разне продавнице које су закључане и из њих одузму покретне ствари у појединачним вредностима преко законом утврђеног износа , а у случају где су и самостално деловали , такође свест и воља да проваљивањем у затворени простор одузму туђе покретне ствари имајући у виду да су сва ова дела извршили као саизвршиоци или самостално , очигледно је да су поступали са намером да прибаве против правну имовинску корист .

Чл.194 ст.4 у вези чл. 187 ст. 4 у вези ст. 1 КЗ РС.

Окривљени је био свестан да остављањем возила на низбрдици , без предузимања свих потребних заштитних мера , у циљу обезбеђивања стабилности , може изазвати опасност за повреду присутних лица , али је олако држао да до тешке последице неће доћи и да тешка последица неће наступити , односно да је дело извршено са свесним нехатом .

Чл.56 КЗ РС.

Директан умишљај се састоји у свести и вољи учиниоца да предузетом радњом , оружјем, опасним оруђем или другим подобним којим опасним средством (*камен, дрво, цигла, и др.*) угрожава телсни или здравствени интегритет другог лица и да код тог лица са којим се учинилац налази у тучи или свађи директно остварује осећај угрожености и несигурности , али суд ову чињеницу , не утврђује имајући у виду осећаје екстемених лица већ како то доживљава просечан грађанин са објективног становништва извршења дела.

“Машти се ... “, значи узети такво средство подобно у руке и манипулисати њиме на начин који указује на вољу и спремност извршиоца да коришћено средство употреби (*вађење револвера и пиштоља из појаса, откочивање, закоченог револвера-репетирање приближавањем или замахивањем на дужини руке са извађеним ножем , сабљом, бодезжом , мотком , каменом, коцем , секиром*).

Чл. 171 КЗ РС.

Окривљеном се као облик виности у конкретном случају утврђује директни умишљај јер је исти био свестан да ће његова радња проузроковати одређену забрањену последицу и хтео њено извршење исти је био у потпуности свестан да приликом закључења уговора нема никаквих могућности јер је био у блокади да преузету обавезу испуни , а такође је био свестан да оштећеном лажно приказује чињенице да је он ликвидан а што није било тачно, а тоје и хтео , јер је хтео да оштећеног доведе у заблуду , да га одржава у заблуди сталним повезивањем , давање обећања , тј. Да му он поверује и да му обавезе може испунити -извршити , а из разлога што је тиме хтео да произведе и последицу а то је предаја новца од стране оштећеног а све ово из разлога што је суд бржљиво оцењујући понашање окривљеног у пределиктном , деликтном и после деликтном утврдио постојање намере стицања имовинске користи

Пример: ошт. истиче да је окр., дана, у Јагодини, у намери да себи привапи имовинску корист довео истог у заблуду лажним приказивањем чињеница (дати опис радње у чему се остварује и састоји одржавање у заблуди и довођење у заблуду чиме га је овај навео да му овај -оштећени на штету своје или туђе имовине исплати новчани износ што представља умањење имовине .

Образложење из списка предмета произилази међутим да су оштећени као тужилац и окривљени уговорили поправку ПМВ оштећеног , као и цену поправке.Код таковог стања ствари по становишту ВСС у захтеву се не износи ни једна одлучна чињеница из које би се могао извући закључак о постојању основане сумње да је окривљени извршио кривично дело преваре , већ произилази да се у конкретној ситуацији ради у нерашћишћеном грађанском правном односу изнмеђу ових лица, ово стога јер је битан елеменат као конститутивни елеменат намера прибављања имовинске користи код окривљеног на једној страни и штета -умањење имовине за другог - оштећеног што суд није утврдио на поуздан начин па се јасно може да говори о чистом грађанском правном односу .

Цепна крађа.

Кривично дело крађе -цепне, постоји без обзира на износ јер окривљени не иде за тим да прибави малу имовинску корист за себе или другог . Ово с тога јер имајући у виду чињеницу да поуздано незна , нити може знати са каквим и коликим средствима располаже пасивни субјекат оштећени (*жртва*), јер постоји такозвани елеменат

алиеаторности , ту дакле постоји други субјективни елеменат , који је јако изражен и конститутиван елеменат који је изражен сем свести и штетања а то је намера прибављања имовинске користи.

Аутор сетенце: Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

ПОКУШАЈ УБИСТВА ЧЛ.113 СТ.1 КЗ У ВЕЗИ ЧЛ. 30 КЗ

К.240/10

САМО ТЕЖИНА И КВАЛИТЕТ ПОВРЕДЕ НЕ ПРЕДСТАВЉА ОДЛУЧНУ ЧИЊЕНИЦУ ЗА ПОСТОЈАЊЕ ОВОГ КРИВИЧНОГ ДЕЛА У ПОКУШАЈУ.

Из образложења

Првостепеном пресудом опт. С.Ж., из села Борач, код Крагујевца, оглашен је кривим , због кривичног дела лаке телесне повреде из чл. 113 КЗ у вези чл. 30 КЗ.

Жалбом оптуженог и браниоца се истиче даје увидом у прибављену медицинску документацију оштећени задобио лаке телесне повреде, што је било битно код правне оцене првостепеног суда, са предлогом да се побијана пресуда укине.

Апелациони суд оцењујући да су без значаја жалбени наводи за правну оцену дела. Код овог кривичног дела у покушају изузетно је значајна и пресудна субјективна страна -елеменат дела , а то је умишљај.

Ово с тога, а имајући у виду одлучну чињеницу да је у конкретної ситуацији од стране извршиоца употребљено подобно средство за извршење -нож, дужине сечива 20 сантиметра, и да је контакт усмерен код оштећеног на витални део тела -грудни кош, и њихов међусобни положај. Из овога следи закључак да је исти био свестан да таквом својом радњом, може лишити живота оштећеног , па је то и хтео, сама околност што смртна последица није настала до које није дошло је резултат других одлучних чињеница и адекватне медицинске интервенције , а не воље и хтења оптуженог. Ово с тога, а собзиром на средство извршења (*корпораделикти*), ножа ручне израде, дужине оштрице сечива 20 цм, као и локација место наношења убодне ране, леви предњи део грудног коша , изнад срца , прем да се по медицинској документацији коју је приложио оштећени ради о лакој телесној повреди , јасно произилази насупрот жалбених навода оптуженог и браниоца да је умишљај оптуженог није био усмерен на лишавању живота оштећеног, ово с тога, што из самог исказа оштећеног и испитаног сведока Н.Н., из Јагодине, из предделиктног периода јасно произилази (*имајући у виду ранију тучу , ибројне свађе и претње оптуженог да ће оштећеног лишити живота*), све збирно указује на непрекидан узрочни ланац (*каузални однос*).

Посебно имајући у виду локацију наношења ударца, број удараца , зону виталних органа -грудни кош-среце, и саму подобнос оштрице и ножа -дужине сечива 20 цм, насупрот наводима жалбе која тврди да је опт., желео да нанесе оштећеном само повреде , да га уплаши, неприхватљиво је те је првостепена пресуда правилна и законита.

По оцени Вишег суда у погледу субјективног елемента битног за постојање кривичног дела у покушају за које је оптужени и оглашен .

Следи закључак да је оптужени био свестан да таквим својим предузетим радњама може лиштити живота оштећеног у конкретної ситуацији па је то и хтео.

Аутор сетенце: Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

**ОЧИГЛЕДНО НЕСПОСОБНОСТ ЗА БЕЗБЕДНУ ВОЖЊУ ЈЕ БИТНО
ОБЕЛЕЖЈЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА ИЗ ЧЛ. 289 СТ.2 КЗ, И МОРА СЕ
УТВРЂИВАТИ У СВАКОМ КОНКРЕТНОМ СЛУЧАЈУ.**

Закључак о томе увек доноси, увек и само суд , а на основу правилно утврђене **КОНЦЕНТРАЦИЈЕ АЛКОХОЛА У КРИВИ УЧИНИОЦА.**

Налог-наредба истражног судије да се обавезно извршиоцу дела за којег постоји сумња у алкохолисаност је најмање два пута узимање крви на анализу и то сходно Правилнику о узимању узорак (*крв, мокраћа и др., омамљујућих средстава-опијата*), и других околности у два различита временска периода (*најчешће у оквиру два сата и то одмах по саобраћајном удесу*), како би се на поуздан начин , утврдио ниво алкохола у крви извршиоца , и у којој је фази -грам промил алкохола.

Није довољно узети крв на анализу једном , или путем дрегера , јер у тој ситуацији , објективно утврђена алкохолемија не одражава прави ниво алкохола у крви и непоуздан је износ , јер нема упоређивања и зато се захтева вађење крви најмање два пута , у медицинским условима како би се утврдила висина као почетни параметар и касније фаза елиминације и смањења алкохолемије. Такав начин узимања крви на анализу једампут , ствара много потешкоћа судећем већу ради утврђивања ове одлучне чињенице , а такође и утврђивање алкохолемије путем дрегера -апарата, од стране ПУ , не мора увек да одражава право стање алкохолемије јер исти апарат собзиром на дужину коришћења и због техничких карактеристика уколико се не врши баждарење како то захтева Закон о мерним инструментима има толеранцију, од 10-15 %, повећања или умањења алкохолемије учиниоцу што може да се упореди и на начин паралелног вађења крви , таквом лицу и у медицинској установи, како би се дошло до података који стварно одржавају висину утврђене алкохолемије учиниоцу.

Све ово околности су од битног и пресудног значаја за оцену суда у контрадикторном поступку , тачније о способности возача за безбедну вожњу.

На основу тако правилно утврђене алкохолемије (*висине концентрације алкохола у крви*) утврђује и изјашњава се :

Прво-вештак судске медицине о количини утврђеног алкохола у организму учиниоца, на темељу медицинске документације и потврде о вађењу крви и времену вађења крви од стране реперне установе (*Завод за заштиту здравља, или болнице*), како би се утврдила фаза да ли се то ради о фази ресорције или фази елиминације , доводећи у везу са чињеницом времена испијања и количине алкохола и које врсте , потом имајући у виду физичке карактеристике извршиоца дела, висину тежину и др., коју количину и када је испио алкохол , да ли је предходно конзумирао и шта од хране, јер је могућа одређена неутрализација хемиских садржаја у организму имајући у виду биохемиске реакције.

Ово с тога јер је у теорији познато да постоје две врсте алкохола и то тзв., **ендогени алкохол** који ствара сам организам (*од стране конзумираног воћа, поврћа, јабука, млека и др.*), и тзв. , **егзогени алкохол** који је унет у организам од стране извршиоца дела, испијањем разних врста пића.

Све ово треба да се има у виду приликом оцене ових помоћно правних чињеница које потпомажу суду ради доношења правилне одлуке о очигледној неспособности за безбедну вожњу , што је свакако обележје дела , и без њега не може да се одлучи правилно, јер је то веома битна и одлучна чињеница. Посебно имајући у виду бројне одбране отпужених у различитим фазама поступка , да су се многи оптужени изјашњавали, да су из страха због извршеног дела из области саобраћаја накнадно испијали алкохол да би се смирили како каже професор др. Владимир Водинелић ,

доктор криминалистичких наука и његове теорије о тзв., **“КОЊАК АЛИБИЈУ”** , односно да је наводно алкохол испијен након извршења дела , што је веома битно да истражни судија и други учесници у поступку , обратe пажњу да се пропусти који се тада учине у предкривичном поступку и од стране ПУ и увиђајне екипе, више не може да се ковалидира у квалитетну чињеницу ради оцeне доказа , што потом доводи до великих мука судећем већу ради пресуђења , а потом због непотпуно утврђеног чињеничног стања од стране виших судова и до укидања таквих непотпуних пресуда.

У другој фази , на главном претресу се укључује два-вештак специјалиста неуропсихијатар и психолог , при чему су њихова мишљења за суд веома битна и један од елемената неопходних за његово доношење и крајни закључак суда , нпр., вештак специјалиста неуропсихијатар се даље изјашњава (*ако се узме претпостављена алкохолемија од 1,90 грам промила алкохола код учиниоца*), изјашњава се детаљно , о могућностима учиниоца под таквим утицајем алкохола у односу на запажање спољне околине , уочавање других учесника у саобраћају , раздаљину , сусретна возила , време и простор за претицање , такође се вештак изјашњава и о могућим реакцијама учиниоца у саобраћају , реакције на волан, кочини систем , могућности избегавања у сусретних возила и др.

Зато вештак , судске медицине и неуропсихијатар не треба да се изјашњава и да даје своју оцeну о томе да ли је возач критичном приликом имајући у виду целокупно саобраћајно техничку анализу од стране вештака саобраћајне струке, био **ОЧИГЛЕДНО НЕСПОСОБАН ЗА БЕЗБЕДНУ ВОЖЊУ**, већ је потребно како је то горе наведено да исти дају суду довољно квалитетних елемената (*параметара*), за доношење поузданог закључка о томе о очигледној неспособности за безбедну вожњу. Ово с тога, јер вештаци судске медицине и неуропсихијатрије су дужни да се изјасне о степену , нивоу алкохолисаности (*алкохолемије*) код учиниоца, а потом сукцесивно неуропсихијатар о евидентним умањеним психофизиичким способностима возача (*нпр. , реакција*) услед дестава алкохола од нпр. од 1,92 грам промила или других поузданих и утврђених омамљујућих средстава, па ће тек тада суд моћи на основу такво правилно утврђених одлучних чињеница и података уз наведени правилни ред вештачења од стране вештака на главном претресу , бити могућности а на основу утврђених одлучних чињеница и околности оценити способност оптуженог за безбедну вожњу , темпоре криминис.

Аутор сетенце: Судија Вишег суда у Јагодини Лепомир Милосављевић.

***“ВИШЕ , НЕГО ДРУГИ СУДИЈА СВОЈОМ
СТРУЧНОШЋУ, САВЕСНОШЋУ И
МУДРОШЋУ ПРИМЕЊУЈЕ ПРАВО, ТАКО, ДА
ЊЕГОВА РЕЧ ПОПУТ СВЕТЕ РЕЧИ ОСТАЈЕ ДА
ПРЕЖИВИ ВРЕМЕ .”***

*Професор др. Слободан Перовић
академик*

**ЗА ВИШИ СУД
У ЈАГОДИНИ**

Судија Драган Јанићијевић, в.ф. председника суда

**ИЗДАВАЧ:
За издавача**

*Inter mekx, Београд, ул. Булевар Војводе Мишића 37/II
Љиљана Миланковић-Васовић, директор*

**ГЛАВНИ И
ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Судија Драган Јанићијевић, в.ф. председника суда

РЕДАКЦИЈА: *Лепомир Милосављевић судија председник кривичног одељења
Вишег суда у Јагодини,
Живадинка Миљковић, судиски сарадник,
Секретар Вишег суда у Јагодини Бојана Стаматовић, самостални
саветник*

ДИЗАЈН КОРИЦА:

ШТАМПАРИЈА:

Свако копирање, умножавање, објављивање и дистрибуирање целине или делова текста из ове публикације, представља повреду ауторског права и кривично дело, (сходно одредбама чл. 215.-217. Закона о ауторском и сродним правима и чл. 198.-202. Кривичног законика).

Коришћење делова текста из ове публикације, дозвољено је сходно ауторском праву и у сагласности издавача.